

371 2013
ศปคช
8 2

บทบาทของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอตามทัศนะของครู
และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสพบุรี

ปริญญานิพนธ์

ของ

สมศักดิ์ ทาศิริ

30 เม.ย. 2527

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร 3921575 3915048

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บรรณานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2527

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

153732

บทบาทของศึกษานิเทศก์ ส่วนงานจัดการประถมศึกษาอำเภอตามทัศนะของครู
และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดส่วนงานจัดการศึกษา จังหวัดสมุทร

บทคัดย่อ

ของ

สมศักดิ์ ทาสิริ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2527

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี ซึ่งมีคุณวุฒิและประสบการณ์ต่างกัน ที่มีค
อบทบาทที่เป็นจริง" ละบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

กลุ่มตัวอย่างเป็นครู จำนวน 350 คน และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ได้แก่
แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ สถิติที่ใช้
คือ t - test, F - test, Studentized q - Statistic

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ครูที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของ
ศึกษานิเทศก์ แตกต่างกันในด้านงานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผน
และดำเนินการนิเทศ และครูที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์
แตกต่างกันในด้านงานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา
และงานร่วมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า
ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ในงาน
ทั้งเจ็ดด้าน คือ งานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการ
นิเทศงานการเป็นวิทยากร งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้
งานส่งเสริมทดลอง ค้นคว้าเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา
งานประสานงานวิชาการ งานร่วมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียน และ
งานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณไม่แตกต่างกัน

สำหรับผู้บริหารโรงเรียน การวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่างกัน
มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ แตกต่างกันในด้านงานร่วมมือกับโรงเรียน
และกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ งานการเป็นวิทยากร งานส่งเสริม
ให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้งานส่งเสริม ทดลอง ค้นคว้าเกี่ยวกับ
การเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา และงานร่วมมือในการวิจัยและ
นำผลไปใช้ในโรงเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนะ
ต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ทั้งเจ็ดด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยยังพบอีกว่า

ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะตอบหาที่ที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์
แตกต่างกันในด้านการร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการ
การนิเทศ งานส่งเสริม ทดลอง ค้นคว้าเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรม
ทางการศึกษา และงานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า ครูกับผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะตอบหาที่
เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แตกต่างกันในด้านการร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน
ในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ งานการเป็นวิทยากร งานประสานงานวิชาการ
งานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ และงานร่วมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้
ในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ROLES OF THE DISTRICT PRIMARY EDUCATION SUPERVISORS AS VIEWED
BY TEACHERS AND PRINCIPALS IN THE OFFICE OF
CHANGWAT LOPBURI PRIMARY EDUCATION -

AN ABSTRACT

BY

SOMSAK THARSIRI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1984

The purpose of this study was to investigate the office of Changwat Lopburi education teachers and school principals' perceptions on the actual and expected roles of educational supervisors. These teachers and school principals had different educational qualifications and experiences.

The sample included 350 teachers and 200 principals in the office of Changwat Lopburi primary education schools. The questionnaire on actual and expected roles of supervisors was used to collect data. Then data were analyzed by using t - test, F - test and Studentized q - Statistic.

The results of the study that teachers of different qualifications had views on the actual roles of supervisors differently regarding their cooperation with the schools and group of schools formulating plans and implementing counselling programs, and teachers who had different qualifications had different attitudes towards the expected roles of guidance work for promotion of the courses and educational technique, and for cooperation in the research work and implementation in the schools. Regarding experience, the teacher of different experience had the same attitude towards the practical and expected roles of individual supervisors.

For principals, it was found that they were of different qualification with different views on the actual roles of supervisors in cooperation with the school and group of schools in planning and carrying out educational counselling, or work as educator, promoter-

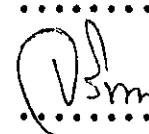
of the school or group of schools in educational counselling, promotion of educational and educational technique and cooperation in the research and use of the result in the school. On the point of view of the education had view on the expected roles of the supervisors on each work was not much different.

For the principals with different experience, their view on the supervisor's role on each work were different in the work of cooperation with the school or group of schools, in the planning and carrying out to work of educational counselling, promotion of education and educational technique and the work of establishing and proposing the budget.

Further, the result of the study pointed out the result of comparing the teachers and principals. It was found that they had different views on the roles of cooperation with the school and group of schools in the planning and carrying out of educational counselling, educational work, educational cooperation and the application of the result in the school, In expected role between the teacher and the principal, it was found that their view greatly vary on the role as educator at the .01 level.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษากฎหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... อ. จิตตม จิตตม ประธาน

..... อ. จิตตม จิตตม กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..... อ. จิตตม จิตตม ประธาน

..... อ. จิตตม จิตตม กรรมการ

..... อ. จิตตม จิตตม กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือให้คำแนะนำ รวมทั้งการตรวจแก้ไขอย่างดียิ่งจาก อาจารย์สุริน สุพรรณรัตน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์จรินทร์ ประสงค์สม ซึ่งเป็นประธานและกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณศึกษานิเทศก์ประจำสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ คณะครู และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลให้

ขอขอบคุณ คุณยงยุทธ รัชศาสตร์ ที่ได้ช่วยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาเขียนโปรแกรมและนำเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ผลออกมาอย่างดียิ่ง

นอกจากนี้ ขอขอบคุณ คุณสุธินี ทาศิริ ที่สนับสนุนให้กำลังใจตลอดมา และขอขอบคุณเพื่อนทุกคนที่มีส่วนช่วยเหลือจนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ความดีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอแก่บิดามารดาและบูรพาจารย์ ส่วนประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นก่านัลแก่ผู้เฝ้าการศึกษาทุกท่าน

สมศักดิ์ ทาศิริ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
เกี่ยวกับบทบาท	10
ความหมายของการนิเทศการศึกษา	12
หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษา	
อำเภอ	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ	21
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	23
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	24
กลุ่มตัวอย่าง	24
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	24
วิธีรวบรวมข้อมูล	28
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	28

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	31
การวิเคราะห์ข้อมูล	32
1 วิเคราะห์บทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของ ศึกษานิเทศก์ตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียน	33
2 เปรียบเทียบครูที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน	37
3 เปรียบเทียบครูที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน	39
4 เปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่ เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน	43
5 เปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่ คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน	52
6 เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อ บทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน	59
7 เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อ บทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน	61
8 เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มี ทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน	65
9 เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มี ทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน	80
10 เปรียบเทียบครู และผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะต่อบทบาท ที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน	92
11 เปรียบเทียบครูและผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะต่อบทบาท ที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน	94

บทที่

หน้า

5	สรุป อภิปรายและ ข้อเสนอแนะ	96
	จุดมุ่งหมายของการวิจัย	96
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	96
	การวิเคราะห์ข้อมูล	97
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	98
	อภิปรายผล	100
	ข้อเสนอแนะ	108

บรรณานุกรม	110
------------	-----

ภาคผนวก	115
---------	-----

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของครูและผู้บริหารโรงเรียน	24
2 จำนวนและร้อยละของครูและผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตาม ประสบการณ์	25
3 จำนวนและร้อยละของครูและผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามคุณวุฒิ	25
4 การวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยในทัศนะของครูเป็นรายด้าน	33
5 การวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน เป็นรายด้าน	35
6 การเปรียบเทียบทัศนะตอบหาที่ที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน ระหว่างครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับคุณวุฒิ ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	37
7 การเปรียบเทียบทัศนะตอบหาที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน ระหว่างครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับคุณวุฒิ ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	39
8 คาสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์ ตามทัศนะ ของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน	41
9 การเปรียบเทียบทัศนะตอบหาที่ที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์ คํานงานร่วมมือกับโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนในการวางแผน และคํานงานการนิเทศ ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก	43
10 การเปรียบเทียบทัศนะตอบหาที่ที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์ คํานงานการเป็นวิทยากร ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก	44

- 11 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
 ดำเนินงานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้
 ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 45
- 12 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
 ดำเนินงานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการใช้
 นวัตกรรมทางการศึกษา ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย
 ปานกลาง และมาก 46
- 13 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
 ดำเนินงานประสานงานวิชาการ ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย
 ปานกลาง และมาก 47
- 14 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
 ดำเนินงานร่วมมือในการวิจัย และนำผลไปใช้ในโรงเรียน
 ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 48
- 15 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
 ดำเนินงานเสนอแนะการจัดตั้ง และจัดสรรงบประมาณ ระหว่าง
 ครูที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 49
- 16 ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์ ตามทัศนะ
 ของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน 54
- 17 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 ดำเนินงานร่วมมือกับโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนในการวางแผน
 และดำเนินการนิเทศ ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง
 และมาก 52

- 18 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 ด้านงานการเป็นวิทยากร ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย
 ปานกลาง และมาก 53
- 19 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 ด้านงานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้
 ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 54
- 20 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 ด้านงานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการใช้
 นวัตกรรมทางการศึกษา ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย
 ปานกลาง และมาก 55
- 21 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 ด้านงานประสานงานวิชาการ ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย
 ปานกลาง และมาก 56
- 22 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 ด้านงานร่วมมือในการวิจัย และนำผลไปใช้ในโรงเรียน
 ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 57
- 23 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 ด้านงานเสนอแนะการจัดตั้ง และจัดสรรงบประมาณ ระหว่าง
 ครูที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 58
- 24 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
 แต่ละงาน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี
 กับคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป 59

- 25 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
แต่ละงาน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่ำกว่า
ปริญญาตรี กับคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป 61
- 26 ค่านิยมพื้นฐานเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์ ตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน 63
- 27 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
ดำเนินงานร่วมมือกับโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนในการวางแผน
และดำเนินการนิเทศ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย
ปานกลาง และมาก 65
- 28 ผลการเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
ดำเนินงานความร่วมมือกับโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนในการวางแผน
และดำเนินการนิเทศ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย
ปานกลาง และมาก 66
- 29 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
ดำเนินการเป็นวิทยากร ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มี
ประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 67
- 30 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์ ดำเนินงาน
ส่งเสริมให้โรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้
ระหว่างผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 68
- 31 ผลการเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
ดำเนินงานส่งเสริมให้โรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้
ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง
และมาก 69

- 32 การเปรียบเทียบทัศนะตอบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
 ด้านงานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการใช้
 นวัตกรรมทางการศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มี
 ประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 70
- 33 ผลการเปรียบเทียบทัศนะตอบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
 ด้านงานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการใช้นวัตกรรม
 ทางการศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย
 ปานกลาง และมาก 71
- 34 การเปรียบเทียบทัศนะตอบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
 ด้านงานประสานงานวิชาการ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มี
 ประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 72
- 35 ผลการเปรียบเทียบทัศนะตอบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
 ด้านงานประสานงานวิชาการ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มี
 ประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 73
- 36 การเปรียบเทียบทัศนะตอบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
 ด้านงานร่วมมือในการวิจัย และนำผลไปใช้ในโรงเรียน
 ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง
 และมาก 74
- 37 ผลการเปรียบเทียบทัศนะตอบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
 ด้านงานร่วมมือในการวิจัย และนำผลไปใช้ในโรงเรียน
 ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง
 และมาก 75

- 38 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
 ด้านงานเสนอแนะการจัดตั้ง และจัดสรรงบประมาณ ระหว่าง
 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 76
- 39 ผลการเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
 ด้านงานเสนอแนะการจัดตั้ง และจัดสรรงบประมาณ ระหว่าง
 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 77
- 40 ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ตามทัศนะ
 ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน 78
- 41 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 ด้านงานร่วมมือกับโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนในการวางแผน
 และดำเนินการนิเทศ ระหว่างผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย
 ปานกลาง และมาก 80
- 42 ผลการเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 ด้านงานความร่วมมือ กับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการ
 วางแผนและดำเนินการนิเทศ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มี
 ประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 81
- 43 การเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 ด้านงานการเป็นวิทยากร ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มี
 ประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 82
- 44 ผลการเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 ด้านงานการเป็นวิทยากร ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มี
 ประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 83

- 45 การเปรียบเทียบทักษะตอบทบทวนที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 ดำเนินงานส่งเสริมให้โรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้
 ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง
 และมาก 84
- 46 ผลการเปรียบเทียบทักษะตอบทบทวนที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 ดำเนินงานส่งเสริมให้โรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้
 ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง
 และมาก 85
- 47 การเปรียบเทียบทักษะตอบทบทวนที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 ดำเนินงานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการใช้นวัตกรรม
 ทางการศึกษา ระหว่างผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง
 และมาก 86
- 48 ผลการเปรียบเทียบทักษะตอบทบทวนที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 ดำเนินการส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการใช้นวัตกรรม
 ทางการศึกษา ระหว่างผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง
 และมาก 87
- 49 การเปรียบเทียบทักษะตอบทบทวนที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 ดำเนินงานประสานงานวิชาการ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มี
 ประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 88
- 50 การเปรียบเทียบทักษะตอบทบทวนที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 ดำเนินงานร่วมป้อนในการวิจัย และนำผลไปใช้ในโรงเรียน
 ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง
 และมาก 89

- 51 การเปรียบเทียบทัศนะคอบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 คํานงานเสนอแนะการจัดตั้ง และจัดสรรงบประมาณ ระหว่าง
 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 90
- 52 ผลการเปรียบเทียบทัศนะคอบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 คํานงานเสนอแนะการจัดตั้ง และจัดสรรงบประมาณ ระหว่าง
 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ปานกลาง และมาก 91
- 53 การเปรียบเทียบทัศนะคอบทบาทที่เป็นจริง ของศึกษานิเทศก์
 แต่ละงาน ระหว่างครูกับผู้บริหารโรงเรียน 92
- 54 การเปรียบเทียบทัศนะคอบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์
 แต่ละงาน ระหว่างครูกับผู้บริหารโรงเรียน 94

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2523 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2524 : 1) กำหนดให้มีหน่วยศึกษานิเทศก์ขึ้น และให้การนิเทศการศึกษาเป็นไปตามที่ระบุไว้ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 อันมีขอบข่ายของงานองค์กรที่บริหารงานและแนวการบริหารงานแตกต่างไปจากโครงสร้างหรือระบบการนิเทศการศึกษาเดิมของกระทรวงศึกษาธิการ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงระบบการนิเทศการศึกษาให้เหมาะสมกับองค์กร มีการกระจายกำลังของศึกษานิเทศก์ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้วางระเบียบว่าด้วยศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีหน่วยปฏิบัติงาน 3 หน่วย คือหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ สำหรับงานนิเทศการศึกษาระดับอำเภอนี้ศึกษานิเทศก์ต้องทำหน้าที่ในการนิเทศ ช่วยเหลือ แนะนำ และส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนอย่างแท้จริง* เพื่อให้บังเกิดผลตามมาตรฐานทางวิชาการในระดับอำเภอ และโดยเหตุที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีโรงเรียนอยู่ในความควบคุมเป็นจำนวนมาก การตรวจตราเยี่ยมเยียนที่แล้วมาทำได้ไม่ทั่วถึงตั้งแต่เดิมมา ศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอไม่มีมาก่อน เริ่มมีการกำหนดตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เมื่อ พ.ศ. 2525 ตามระเบียบและแนวปฏิบัติว่าด้วยศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2524 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2524 : ข) * ความห่างเหินระหว่างครูกับศึกษานิเทศก์จึงมีมาก และครูไม่ค่อยมีเวลาที่จะศึกษา ติดตาม ปรับปรุง ค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น จึงกำหนดให้มีศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษา

อำเภอนำหน้าที่ยึดการศึกษาในโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ

การนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อการดำเนินการด้านการศึกษา เพราะเป็นสื่อกลางที่จะทำให้ครูได้ปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียน นอกจากนั้น ยังทำให้ครูอาจารย์ได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ และมีประสิทธิภาพในการทำงานทางการศึกษาอีกด้วย โดยเฉพาะในปัจจุบัน การศึกษาได้เจริญก้าวหน้า เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ ได้เกิดขึ้นมากมายตลอดจนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การเรียนการสอน แบบเรียน เนื้อหาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ได้ทำให้เกิดการนิเทศการศึกษาขึ้น เนื่องจากมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่ครูให้สามารถเข้าใจและติดตามความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ดังกล่าว นอกจากนั้น ยังมีปัญหาต่าง ๆ อีกมากมายที่จะทำให้มีการนิเทศ เช่น ครูยังต้องการทราบเทคนิคใหม่ ๆ ทาง การเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงให้มีคุณภาพดีขึ้น หลักสูตรยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โรงเรียนยังไม่พร้อมที่จะบริการและอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน นักเรียนยังมีปัญหาในเรื่องการเรียน (สุพิชญา ชีระกุล กาญจนา ศรีกาเสินธุ์ และวิจิตร วรุตบางกูร 2524 : 10) โดยเฉพาะสภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาในปัจจุบันซึ่งสอนตามหลักสูตรฉบับพุทธศักราช 2521 ยังมีครูที่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของหลักสูตร มีปัญหาในเรื่องอุปกรณ์หรือสื่อการเรียน โดยเฉพาะครูชนบทที่ห่างไกล และการวัดผลประเมินผล (บุญรวบ ชูรักษา 2523 : 21) สิ่งเหล่านี้ทำให้การศึกษาด้วยคุณภาพทางราชการจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายนิเทศการศึกษา เพื่อช่วยเหลือแนะนำและปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ศีกยานิเทศก์จึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการนี้

ศึกษานิเทศก์ได้กำหนดขึ้นมาให้มีบทบาทในระบบการศึกษา โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน นอกจากนั้น ยังมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติอีกมากซึ่ง ลูซิโอ และแมคเนล (Lucio & McNeill. 1962 : 26)

ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ไว้หลายด้านได้แก่ การวางแผน การบริหาร การนิเทศ การพัฒนาหลักสูตร การสาธิตการสอน และการวิจัย จะเห็นได้ว่า งานของศึกษานิเทศก์เป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวาง ครอบคลุมงานในด้านการศึกษา หลายอย่าง ศึกษานิเทศก์จึงไม่มีเวลามากพอที่จะไปนิเทศการศึกษาตามโรงเรียนต่าง ๆ ได้อีกประการหนึ่ง อัตรากษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีไม่เพียงพอที่จะออกไปปฏิบัติงานภาคสนามได้ตามต้องการ จากปัญหาดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการ ประถมศึกษาแห่งชาติเล็งเห็นความสำคัญของการประถมศึกษา จึงได้ตั้งบุคลากรเพื่อ นิเทศการศึกษาระดับอำเภอขึ้นเรียกว่า ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/ กิ่งอำเภอ ซึ่งทำหน้าที่นิเทศ ช่วยเหลือ แนะนำ และส่งเสริมการเรียนการสอนใน โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนให้บังเกิดผลตามมาตรฐานทางวิชาการ และจัดทำแผนพัฒนา การศึกษาของอำเภอให้สอดคล้องกับแผนและนโยบายการดำเนินงานของจังหวัด (สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2524 : 2) ทั้งนี้ เพื่อส่งผลให้นักเรียนใน ระดับประถมศึกษามีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 อย่างแท้จริง

✓ สำหรับงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นับว่าเป็นงานใหม่ และต้องทำงานใกล้ชิดกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน โดยทำหน้าที่ ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูอาจารย์ หรือเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาตำแหน่งอื่น ๆ ให้รู้วิธี การปรับปรุงการสอน หรือบริการทางการศึกษาด้านต่าง ๆ ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น แต่งาน นิเทศการศึกษาระดับนี้ก็มีปัญหาค่อนข้างมากที่กล่าวมา คือ ศึกษานิเทศก์ สำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอมีงานหลายอย่างที่จะต้องทำในสำนักงานนอกจากงานนิเทศการศึกษา ซึ่งมีทั้งหมด 15 งาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525 : 1 - 8) ทั้งรายละเอียดนโยบายที่เฉพาะ โดยเฉพาะอำเภอที่มีโรงเรียนหลายโรงเรียนและมี ศึกษานิเทศก์ประจำสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเพียง 1 คน ในอำเภอขนาดเล็ก หรือกิ่งอำเภอ และมีศึกษานิเทศก์ 2 คน ในอำเภอขนาดใหญ่ทำให้ไม่มีเวลาที่จะออกไป นิเทศการศึกษาได้ตามต้องการ บทบาทของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

ก็มีขอบข่ายกว้างขวาง นอกจากส่งเสริมทางวิชาการแล้ว ยังทำหน้าที่ประสานงานกับผู้บริหารหรือหน่วยงานอื่นอีกด้วย (ชัยพงษ์ สุวรรณรักษ์ 2526 : 18) เนื่องจากศึกษานิเทศก์มีงานมากดังกล่าว ครูและผู้บริหารโรงเรียนไม่รู้ว่าศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมีบทบาทหน้าที่อย่างไรบ้างทำให้เกิดทัศนคติไม่ดี อันจะก่อให้เกิดความไม่ร่วมมือในการทำงานร่วมกัน / และในปัจจุบัน ครูส่วนมากเป็นครูที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรี และอีกส่วนหนึ่งกำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีทั้งภาคปกติและภาคนอกเวลา ในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครูต่าง ๆ แต่ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอส่วนมากก็มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรี จึงมีปัญหว่าครูจะให้การยอมรับในเรื่องความรู้และความสามารถของศึกษานิเทศก์ไม่มากเท่าที่ควร (วิจิตร วรุตบางกูร และคนอื่น ๆ 2520 : 92) นอกจากนั้น ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอยังมีประสบการณ์ในตำแหน่งไม่มากนัก เนื่องจากเป็นตำแหน่งที่ต้งขึ้นใหม่ ประกอบกับการฝึกอบรมยังไม่เพียงพอที่จะทำหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพได้ดีเท่าที่ควร จึงทำให้เกิดปัญหาในแง่การนิเทศ และยังมีความสับสนในเรื่องบทบาทและหน้าที่

ควยสภาพและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น น่าจะได้มีการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางปรับปรุงบทบาทของศึกษานิเทศก์ อันจะทำให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนได้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชัดเจนขึ้น และเข้ามาใช้วิธีการนิเทศการศึกษา ตลอดจนร่วมกันจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กและโรงเรียนมากยิ่งขึ้น อนึ่ง เกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอยังเป็นเรื่องใหม่ ไม่เคยมีงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ จึงเห็นว่่าน่าจะได้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทและคุณภาพของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษามโนทัศน์ที่ปฏิบัติจริง และมโนทัศน์ที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบมโนทัศน์ที่ปฏิบัติจริงและมโนทัศน์ที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในแต่ละงานตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิ และประสบการณ์ต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบมโนทัศน์ที่ปฏิบัติจริงกับมโนทัศน์ที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในแต่ละงานตามทัศนะของครูที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบระหว่างมโนทัศน์ที่ปฏิบัติจริง และมโนทัศน์ที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในแต่ละงานตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียน

✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

จากผลการวิจัยครั้งนี้ จะช่วยให้ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ทราบมโนทัศน์ของตนเอง ภายใต้อาณัติของครูและผู้บริหารโรงเรียนให้เด่นชัดขึ้น และเป็นข้อเสนอแนะต่อหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตรเป็นแนวทางในการปรับปรุงมโนทัศน์ และการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

✓ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหาการศึกษาค้นคว้านี้ มุ่งศึกษามโนทัศน์ของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับงานในหน้าที่และความรับผิดชอบ ตามที่ครูและ

ผู้บริหารโรงเรียนสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน ทั้งที่เป็นบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ทั้งนี้โดยจำแนกงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์สำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอเพียง 7 ด้าน จากที่กำหนดไว้ 13 ด้าน ดังนี้

1. ร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ แนะนำ แก้ไข ปรับปรุง และติดตามผลการปฏิบัติงาน
 2. เป็นวิทยากรการประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการ ตามความต้องการของโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน
 3. ส่งเสริมให้โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนนิตศการศึกษาได้
 4. ส่งเสริม ทดลอง ค้นคว้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา
 5. ประสานงานวิชาการระหว่างโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน จังหวัด
 6. ร่วมมือในการวิจัย และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปใช้ในโรงเรียน
 7. เสนอแนะการจัดตั้งและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาของอำเภอ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2.1 ประชากรในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี- จำนวนครู 3,829 คน จำนวนผู้บริหารโรงเรียน 440 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียน ในปีการศึกษา 2526 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู จำนวน 350 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 200 คน
3. ตัวแปรที่จะศึกษา
- 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ครู และผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตาม
 - 3.1.1 ประสบการณ์
 - 3.1.2 คุณวุฒิ

3.2 ตัวแปรตาม หมายถึง พัฒนของครูและผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาทของศึกษานิเทศก์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกตามแนวปฏิบัติตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ซึ่งวัดและประเมินได้จากแบบสอบถาม โดยการตอบของครูและผู้บริหารโรงเรียน

1.1 บทบาทที่ปฏิบัติจริง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกตามแนวปฏิบัติตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ จากการสังเกตพิจารณาของครูและผู้บริหารโรงเรียน

1.2 บทบาทที่คาดหวัง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกตามแนวปฏิบัติตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ที่ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็น หรือคาดหวังว่าศึกษานิเทศก์ควรกระทำหรือไม่เพียงใด โดยไม่คำนึงถึงสภาพที่เป็นจริงขณะนั้น

2. งานนิเทศการศึกษา หมายถึง การออกตรวจเยี่ยมโรงเรียน การส่งเสริมการเรียนการสอนแก่โรงเรียน และช่วยเหลือแนะนำทางวิชาการ

2.1 งานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผน และดำเนินการนิเทศ หมายถึง การหาโอกาสในการนิเทศก์การศึกษา โดยการประชุมร่วมกับคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนเพื่อทราบความต้องการหรือปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

2.2 งานการเป็นวิทยากรการประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการ หมายถึง การบรรยาย สาธิต หรือให้ความรู้ตามหัวข้อที่ได้รับเชิญ

2.3 งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้ หมายถึง การจัดให้ครูเยี่ยมห้องเรียนที่จัดและทำการสอนได้ดี ตลอดจนให้มีการประชุมกลุ่มครูเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันทางด้านวิชาการ

2.4 งานส่งเสริม ทดลอง ค้นคว้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง การศึกษาปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักสูตร และการใช้สื่อการเรียนเพื่อช่วยการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.5 ประสานงานวิชาการระหว่างโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน จังหวัด หมายถึง การประสานงานในก้นวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานที่ต้องร่วมกันเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2.6 งานร่วมมือในการวิจัยและส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปใช้ในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานสนามเกี่ยวกับการเก็บข้อมูล และนำผลวิเคราะห์ สรุปเผยแพร่ไปยังโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน

2.7 งานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาของอำเภอ หมายถึง การร่วมประชุมกับผู้บริหารโรงเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายการกรอกแบบฟอร์ม และกำหนดวงเงินงบประมาณ

นอกจากงาน 7 ด้านนี้แล้ว ยังมีงานอีก 6 ด้าน ของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่ยังไม่ได้ศึกษา ได้แก่

2.8 งานรวบรวมข้อมูลและสถิติทางการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอ

2.9 งานวางแผนพัฒนาการศึกษาอำเภอ

2.10 งานศึกษาเพื่อเสนอแนะการจัดตั้ง บริหาร รวม หรือเลิกล้มโรงเรียนภายในอำเภอ

2.11 ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ

2.12 ปฏิบัติงานโครงการพิเศษ

2.13 ปฏิบัติงานวิชาการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

3. ประสพการณ์ หมายถึง ระยะเวลาที่ครูและผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ในโรงเรียนตั้งแต่เริ่มปฏิบัติงานจนถึงวันที่ตอบแบบสอบถาม ประสพการณ์ แบ่งออกเป็นสามช่วง คือ

3.1 ประสพการณ์น้อย ได้แก่ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปีลงมา

3.2 ประสพการณ์ปานกลาง ได้แก่ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานระหว่าง

5 - 10 ปี

3.3 ประสิทธิภาพมาก ได้แก่ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 10

ปีขึ้นไป

4. คุณวุฒิ หมายถึง ระดับการศึกษาระดับสุดท้ายของผู้ตอบ คุณวุฒิ แบ่งออกเป็นสองระดับ คือ

4.1 ค่ากว่าปริญญาตรีลงมา

4.2 ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

5. ทักษะ หมายถึง ข้อคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติงานความหน้าที่ของศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกี่ยวกับบทบาท

มนุษย์ทุกคนย่อมมีบทบาทตามสภาพของตนเอง เช่น บทบาทของครูที่ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นคนดี มีวิชาความรู้และนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต ส่วนบทบาทของศึกษานิเทศก์ ก็มีหน้าที่ในการนิเทศ อบรม แนะนำ และปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ทฤษฎีสังคมวิทยา ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ว่า บทบาทหน้าที่หมายถึงความมุ่งหวังที่บุคคลอื่นคาดหวังว่าบุคคลในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งควรจะทำหรือแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาในสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง บทบาทหน้าที่นี้จะมีควบคู่อยู่กับตำแหน่งที่บุคคลดำรงอยู่เสมอ (กัญญา สาธิต 2519 : 283) โสภานุพิบูลย์ (โสภานุพิบูลย์ 2515 : 129) ก็ได้ให้ความหมายที่คล้ายกันว่า ทุกตำแหน่งหรือชั้นจะถูกสมาชิกในชุมชนคาดหวังไว้ระดับหนึ่งว่า พฤติกรรมของคนที่อยู่ในตำแหน่งนั้นควรจะทำอย่างไร มีพฤติกรรมอย่างไร คือบทบาทของแต่ละคนที่อยู่ในตำแหน่งหนึ่งควรจะมีอะไรบ้างนั่นเอง บางทีอาจครอบคลุมไปในแง่ที่ว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่หรือพันธะของตำแหน่งนั้น ๆ

ประมวล รัตนวงศ์ (ประมวล รัตนวงศ์ 2519 : 12) ได้สรุปเกี่ยวกับบทบาทว่า เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไขและอำนาจหน้าที่ที่ต้องกระทำเพื่อบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใด พฤติกรรมดังกล่าวนี้ผูกพันกับความคิดเห็นของผู้เข้าดำรงตำแหน่งเอง และความคาดหวังของสังคมที่เห็นว่า บุคคลที่ดำรงตำแหน่งนั้นควรจะทำเพราะฉะนั้น สิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งใดนั้นมีอยู่สองส่วน คือ

1. บทบาทที่ถูกกำหนดโดยตำแหน่ง ได้แก่ ฐานะของตำแหน่ง กฎ ระเบียบหน้าที่ ความรับผิดชอบ ซึ่งกำหนดไว้เป็นปทัสฐานสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งนั้น

2. บทบาทที่ถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพของบุคคล ได้แก่ ทัศนคติ ประสบการณ์ การศึกษาอบรม ตลอดจนวัฒนธรรมและประเพณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ

✓ ศึกษาศุวรรณ (วิทยาสุวรรณ 2517 : 162) ได้อธิบายเรื่อง "บทบาท" ในทางสังคมวิทยาว่า คนในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ทางสังคม พฤติกรรมที่แสดงออกจะแตกต่างกัน เพราะว่ากลุ่มต่าง ๆ ทางสังคมมีวัตถุประสงค์ของกลุ่มแตกต่างกัน กว๊ยเหตุนี้ สิทธิและหน้าที่ของคน ๆ หนึ่งซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมที่แตกต่างกัน สมาชิกของกลุ่มแต่ละคนจะต้องมีสิทธิและความรับผิดชอบในการดำเนินบทบาทของคนในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งอาจจะเหมือนกันหรือแตกต่างกันก็ได้ สิทธิและความรับผิดชอบในหน้าที่นี้เองที่สามารถแยกผู้ที่เป็นสมาชิกออกจากผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมนั้น กับทั้งยังเป็นแนวทางให้สมาชิกของกลุ่มคาดหวังท่าทีบทบาทของสมาชิกแต่ละคนได้ ตลอดจนทำให้เกิดมีการบังคับโดยทางตรงหรือทางอ้อมที่จะให้สมาชิกแต่ละคนยอมรับและประพฤติปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ใ้ อีกด้วย

เครช ครัทช์ฟิลด์ และ บอลลาชี (ภิญโญ สาร 2519 : 55 อ้างอิงมาจาก Krech, Crutchfield & Bollachey. 1962 : 338) ให้ความเห็นว่า ความคาดหวังของบุคคลอื่นที่กำหนดบทบาทหน้าที่ของตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งนั้น มิได้มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ เพียงอย่างเดียว แต่มีอิทธิพลต่อความต้องการ ความมุ่งหมาย ความเชื่อ ความรู้สึก ความปรารถนา และทัศนคติของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ด้วย ดังนั้นการกระทำใด ๆ ของผู้ดำรงตำแหน่งใดก็ตาม มักจะเป็นผลเกี่ยวเนื่องมาจากความนึกคิดของผู้ดำรงตำแหน่งนั้นที่รู้สึกว่ายู่ก่อนต้องการให้ตนกระทำอะไร อย่างไร ในฐานะที่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

ซาร์บิน (ภิญโญ สาร 2519 : 55 อ้างอิงมาจาก Sarbin. 1959 : 229) ก็ลงความเห็นว่ พฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งใดก็ตาม มักจะอาศัยความนึกคิดที่คาดคะเนว่าผู้อื่นเขาหวังที่จะเห็นผู้ดำรงตำแหน่งนั้นควรรปฏิบัติเช่นไรเป็นแนวทาง ส่วนมากผู้ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง มักจะสังเกตผู้ดำรงตำแหน่งอื่น แล้วก็จะหันที่ให้กับตำแหน่งของตนเองตามลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งการสังเกตและคาดคะเนว่า ผู้อื่นอยากให้

คนทำงานอย่างไรนี้ ไม่จำเป็นที่จะตรงกับความต้องการที่แท้จริงของผู้อื่น ในกรณีที่มีการคาดคะเนไม่ตรงกับ ผู้ดำรงตำแหน่งมักไม่สบายใจ เวลาจะดำเนินงานอย่างไคลงไป ความไม่สบายใจนี้ จะมีผลกระทบต่อการทำงานของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

โดยสรุปแล้ว บทบาท หมายถึงการบ่งชี้พฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งตามสถานภาพความถนัด สภาพการณ์ และความต้องการของสมาชิกในกลุ่มหรือที่สมาชิกคาดหวังว่าควรจะเป็นไปตามลักษณะชนิดของตำแหน่งที่เป็นอยู่

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

พนัส หันนาคินทร์ (พนัส หันนาคินทร์ 2513 : 148) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การนิเทศไม่ใช่เป็นการบังคับหรือเป็นการจับผิด แต่การนิเทศเป็นการช่วยเหลือ ร่วมมือซึ่งกันและกันเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นโดยตั้งอยู่บนรากฐานแห่งมนุษยสัมพันธ์อันดี

สุพิชญา ชีระกุล กาญจนา ศรีภาสินธุ์ และวิจิตร วรุตบางกูร (สุพิชญา ชีระกุล กาญจนา ศรีภาสินธุ์ และวิจิตร วรุตบางกูร 2524 : 3) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การชี้แจง การแสวง หรือการจำแนกเกี่ยวกับการเล่าเรียน การฝึกฝนและการอบรม

บริกส์ และ จัสต์แมน (Briggs and Justman. 1952 : 4) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การประสานงานของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อกระตุ้นให้กำลังใจและชี้ทางให้ครูเจริญงอกงามในอาชีพ

ไวล์ (Wiles. 1967 : 5) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือกิจกรรมที่จัดบริการเพื่อช่วยครูให้ทำงานดีขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนด เป้าหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า ต้องการให้ครูมีความรับผิดชอบในหน้าที่ และสามารถปรับปรุง

การเรียนการสอนได้เอง มีการนิเทศกันภายในโรงเรียน เพราะฉะนั้น การนิเทศ การศึกษาจึงต้องคำนึงถึงเป้าหมายข้อนี้เป็นสำคัญ

จากความหมายของการนิเทศการศึกษาที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การนิเทศ การศึกษาเป็นกิจกรรมที่จะทำให้การเรียนการสอนได้ปรับปรุง พัฒนา เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพแก่การศึกษาของเด็ก และเป็นไปตามความมุ่งหมายของการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ ส่วนคำความหมายของศึกษานิเทศก์ ได้มีผู้ให้คำนิยามไว้ดังนี้

บุญญ สาทร (บุญญ สาทร 2519 : 275) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของผู้บริหารการศึกษา เป็นผู้ให้บริการทางวิชาการแก่ครู

สุพิชญา ชีระกุล กาญจนนา ศรีกาฬสินธุ์ และวิจิตร วรุตบางกูร (สุพิชญา ชีระกุล กาญจนนา ศรีกาฬสินธุ์ และวิจิตร วรุตบางกูร 2524 : 27) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์ คือผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือครูในการแนะนำและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

บรักส์ และ จัสต์แมน (Briggs and Justman. 1952 : 44) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์ คือผู้นำทางการศึกษาที่จะต้องปฏิบัติงานร่วมกับครู ภาวะผู้นำจะทำให้ครูยอมรับจุดมุ่งหมายและให้ความร่วมมือในการนิเทศการศึกษา

ลูซิโอ และ แมคเนล (Lucio and McNeil. 1962 : 46) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์ คือผู้นำที่จะต้องมีความสมบัติ 2 ประการ คือเข้าใจจุดมุ่งหมายของการศึกษาและวิชาต่าง ๆ กับจะต้องมีความสามารถในการที่จะช่วยให้ครูมองเห็น รับรู้ และสามารถปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายนั้นได้

จากคำจำกัดความที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า ศึกษานิเทศก์เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนช่วยเหลือและปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยปฏิบัติงานร่วมกับครู ให้ครูมองเห็นจุดมุ่งหมายและทิศทางของการศึกษาอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้ดีขึ้น

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2519 (กรมสามัญศึกษา 2520 : 108) ได้กำหนดหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้

1. นิเทศการสอนและการบริหารงานวิชาการ หรือเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ ในสถานศึกษาที่อยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบ

2. ตรวจสอบและควบคุมสถานศึกษาในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบไว้

3. ศึกษาทดลอง วิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน งานด้านวิชาการ ตลอดจนการบริหารการศึกษา

4. พิจารณาและพัฒนาหลักสูตร แบบเรียน แบบการสอน และแนวการสอน ที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

5. จัดทำคู่มือครู เอกสารทางวิชาการ และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียน การสอน

6. ปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพของการเรียนการสอนและการบริหารการศึกษา โดยใช้นวัตกรรมทางการศึกษาต่าง ๆ

7. จัดประชุม อบรม สัมมนาครู อาจารย์ หรือผู้บริหารการศึกษา เพื่อ ส่งเสริมงานวิชาการ

8. ประเมินผลงานทางด้านวิชาการ

9. เสนอแนะ และให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่กรม

10. งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

สำหรับหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ต่างประเทศนั้น มีนักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้ แฮร์ริส (Harris. 1975 : 221 - 224) ได้แบ่งหน้าที่อันสำคัญของศึกษานิเทศก์เป็น 5 ประการ คือ

1. หน้าที่ทางการสอน (Teaching Function) หน้าที่หลัก นอกนั้น เป็นส่วนประกอบการสอนเกี่ยวพันโดยตรงกับนักเรียน คือโรงเรียนมีหน้าที่ในการฝึกอบรม บุคคลทุกชีวิต

2. หน้าที่จัดบริการ (Special Service Function) เกี่ยวข้องโดยตรง กับนักเรียน แต่เกี่ยวพันโดยอ้อมกับการเรียนการสอน หน้าที่ด้านนี้ มีหน่วยสุขภาพ

พละนามัย การแนะแนว บริการจิตบำบัด และสันติภาพการ เป็นต้น

3. หน้าที่จัดอำนวยการ (Management Function) คือการจัดดำเนินการ ในด้านธุรการทั่วไป เกี่ยวข้องกับคณะบุคคล เกี่ยวพันโดยอ้อมกับการเรียนการสอนและ มิได้ผูกพันอย่างใกล้ชิดกับนักเรียน

4. หน้าที่การนิเทศ (Supervision Function) เป็นงานเกี่ยวกับการนิเทศ การติดต่อ ประสานงาน การบริหาร เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกับการสอน และเกี่ยวพันโดยอ้อมกับนักเรียน เพราะศึกษานิเทศก์ทำงานร่วมกับครู ไม่ใช่ทำงานกับ นักเรียน ผู้ที่ทำงานกับนักเรียนคือครู

5. หน้าที่บริหารงานทั่วไป (General Administration Function) เป็นงานที่เกี่ยวข้องทั้งสองด้าน ทั้งด้านการเรียนการสอนและการนิเทศการศึกษา

ไวล์ และโลเวลล์ (Wiles and Lovell. 1975 : 169) กล่าวถึงหน้าที่ ของศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้

1. ให้ความช่วยเหลือทางกานเทคโนโลยีและจิตวิทยา
2. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
3. พัฒนาวิชาชีพของผู้ร่วมงาน
4. เลือกร จัดหา และแจกจ่ายอุปกรณ์การสอนให้แก่ครู
5. ประเมินผลการเรียนการสอน
6. พัฒนาและประเมินผลจุดมุ่งหมายทางการศึกษา
7. ประสานงานโครงการศึกษา
8. วิจัย
9. เผยแพร่ผลงาน
10. พัฒนา สนับสนุน เผยแพร่ และนำโครงการใหม่ ๆ ไปใช้

หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมีงานหลักคือ นิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นความหวังของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ อันจะทำให้ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นิเทศ ช่วยเหลือ แนะนำ และส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียนอย่างแท้จริง เพื่อให้บังเกิดผลตามมาตรฐานทางวิชาการ และจัดทำแผนพัฒนาของอำเภอ นอกจากนี้ ยังมีงานที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้วางแผนปฏิบัติให้ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2524 : 34 - 42) ดังนี้

1. ร่วมวางแผนและดำเนินการนิเทศ แนะนำ แก้ไข ปรับปรุง และติดตามผลการปฏิบัติงานกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนให้บังเกิดผลตามมาตรฐานทางวิชาการและงานโครงการสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนเป็นพิเศษในเรื่อง อนามัยโรงเรียน สุขศึกษา สดุดการศึกษา ลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี กีฬา จริยธรรม วัฒนธรรม และอื่น ๆ
2. เป็นวิทยากรการประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการตามความต้องการของโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน
3. ส่งเสริมให้โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้
4. ส่งเสริมการทดลอง ค้นคว้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการใช้

นวัตกรรมการศึกษา

5. รวบรวมข้อมูลและสถิติทางการศึกษาของสถานศึกษาอำเภอให้เป็นปัจจุบัน
6. วางแผนพัฒนาการศึกษาของอำเภอ
7. ประสานงานวิชาการระหว่างโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน จังหวัด
8. ร่วมมือในงานวิจัย และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปใช้ในโรงเรียน
9. เสนอแนะการจัดตั้งงบประมาณ และการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาของอำเภอ

10. ศึกษาเพื่อเสนอแนะการจัดตั้ง รวบ หรือเลิกสั้มโรงเรียนภายในอำเภอ
11. ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ
12. ปฏิบัติงานโครงการพิเศษ
13. ปฏิบัติงานวิชาการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

ศักดิ์สุบรรณ ลังกาพันธ์ (ศักดิ์สุบรรณ ลังกาพันธ์ 2512 : 121 - 125) ได้ศึกษาบทบาทของศึกษานิเทศก์ในทัศนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยศึกษาจากกลุ่มประชากร จำนวน 193 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. การนิเทศจะได้ผลดี เมื่อผู้นิเทศมีอำนาจทางบริหาร
2. การที่ครูไม่ยอมรับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ เพราะครูมีความเห็นว่าการนิเทศของศึกษานิเทศก์ไปเกินไปตามที่ตนคาดหวัง
3. แบบการนิเทศที่ครูต้องการ ควรเป็นการนิเทศแบบประชาธิปไตย
4. หลักมนุษยสัมพันธ์และลักษณะผู้นำมีผลอย่างมากต่อประสิทธิภาพของการนิเทศการศึกษา

5. เกี่ยวกับฐานะทางกัันต่าง ๆ ของศึกษานิเทศก์ พบว่า มีผลกระทบกระเทือนต่อประสิทธิภาพของการนิเทศการศึกษา กล่าวคือ ถ้ามีวัย วุฒิ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงาน และมีฐานะทางสังคมสูง ครูมีแนวโน้มที่จะเชื่อฟังและปฏิบัติตามมากกว่าศึกษานิเทศก์ที่มีระดับดังกล่าวต่ำ

บุรณัยก แสงสิริกุล (บุรณัยก แสงสิริกุล 2512 : 84 - 86) ได้ศึกษาหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ส่วนกลางในกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร 70 คน คือหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ สังกัดโรงเรียนจากกรมฝึกหัดครู กรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา และกลุ่มศึกษานิเทศก์ 141 คน

เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และแบบสอบถามเกี่ยวกับงานปฏิบัติที่เป็นจริงและงานปฏิบัติที่คาดหวัง พบว่า งานที่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติอยู่จริงเรียงตามลำดับมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ตรวจสอบและนิเทศงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
2. จัดประชุมสัมมนาและฝึกอบรมครูประจำการ
3. วางโครงการนิเทศการศึกษา
4. นิเทศการใช้คู่มือครู หลักสูตร โครงการศึกษา และประมวลการสอน
5. นิเทศและติดตามผลงานของศึกษานิเทศก์และครู
6. พัฒนาคู่มือครู หลักสูตร โครงการศึกษา และประมวลการสอน
7. เยี่ยมเยียนชั้นเรียนและโรงเรียน
8. ให้คำปรึกษาแก่ครูเป็นรายบุคคล และเป็นหมู่คณะ
9. สังเกตการสอนของครู และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนการสอน
10. ผลิตและเผยแพร่เอกสารทางวิชาการ และอุปกรณ์ทางการศึกษา

หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ ตามความคาดหวังของศึกษานิเทศก์เอง และหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ ตามความคาดหวังของผู้บริหารที่อยู่ในระดับความสำคัญสูงทรงกันมีดังนี้

1. จัดประชุม สัมมนา และฝึกอบรมครูประจำการ
2. พัฒนาคู่มือครู หลักสูตร โครงการศึกษา
3. ช่วยประสานงานระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายวิชาการ
4. สำรวจปัญหาและอุปสรรคการนิเทศ
5. นิเทศการใช้คู่มือครู หลักสูตร โครงการศึกษา ประมวลการสอน
6. นำผลงานวิจัยที่ศึกษาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน
7. ตรวจสอบและนิเทศงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
8. วางโครงการนิเทศการศึกษา
9. ทดลองและค้นคว้าเทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ

10. สำนวนปัญหาและอุปสรรคทางการเรียนการสอน
11. ให้คำปรึกษาแก่ครูเป็นรายบุคคลและเป็นหมู่คณะ
12. สังเกตการสอนของครู และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนการสอน
13. นิเทศและติดตามผลงานของครู
14. เสนอแนะการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน

วิจิต ชัมแข็ง (วิจิต ชัมแข็ง 2515 : 131 - 140) ได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาททางวิชาการของศึกษานิเทศก์ประถมศึกษาประจำจังหวัด จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 208 คน ครูหัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 185 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบทางด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์ประจำจังหวัด ยังมีข้อขัดแย้งในระหว่างกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง
2. วุฒิทางการศึกษาที่แตกต่างกัน ก่อให้เกิดความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันมากกว่าความขัดแย้งที่เกิดจากตำแหน่งที่แตกต่างกัน
3. กลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาสูง มีความคิดเห็นที่ถูกต้องตรงกับทฤษฎีหรือหลักการมากกว่ากลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาต่ำ
4. กลุ่มศึกษานิเทศก์ มีความเห็นที่ถูกต้องตรงกับทฤษฎีหรือหลักการมากกว่ากลุ่มครู หัวหน้าหมวดวิชา
- ✓ 5. ศึกษานิเทศก์มีความโน้มเอียงที่จะเห็นว่าตนเป็นผู้นำครู และอยู่ในฐานะเหนือครูมากกว่าผู้ร่วมงาน
6. บุคคลทุกกลุ่มยังไม่แน่ใจว่า ศึกษานิเทศก์ประจำจังหวัด ควรทำหน้าที่ตรวจตราควบคุมการปฏิบัติงานทั่วไปภายในโรงเรียนหรือไม่
7. กลุ่มศึกษานิเทศก์และกลุ่มครู หัวหน้าหมวดวิชายังมีความสับสนในเรื่องบทบาทและหน้าที่ซึ่งกันและกัน

ในปีเดียวกัน ชีรเทพ ทองสถิตย์ (ชีรเทพ ทองสถิตย์ 2515 : 137 -180) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูประถมศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จากกลุ่ม

ตัวอย่างที่เป็นครูประถมศึกษาในเขตศึกษา 7 จำนวน 240 คน เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า

1. ศึกษานิเทศก์ควรมีอายุระหว่าง 30 - 50 ปี มีวุฒิทางการศึกษาอย่างต่ำปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการสอนมาแล้วอย่างน้อย 5 ปี และควรนิเทศได้ไม่ต่ำกว่า 3 วิชา
2. ด้านการปฏิบัติงานจริง ปรากฏว่า ศึกษานิเทศก์ควรจួយโรงเรียนน้อยมาก ไม่สนองความต้องการของครู
3. สิ่งที่ครูคาดหวังให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติ ได้แก่ การให้คำแนะนำบ่อย ๆ และเป็นกันเองกับครู
4. ผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ช่วยแก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอนได้เพียงเล็กน้อย และช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษาได้ในระดับปานกลาง
5. ผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในด้านคำแนะนำเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ปรากฏว่า ครูต้องการมาก แต่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติน้อย ด้านการมนุษยสัมพันธ์ ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติได้ตรงตามความต้องการของครู แต่การแสดงตนเป็นคนเด่นกว่าภายในเรื่องของผู้คนอื่นยังมีอยู่ ซึ่งครูไม่ต้องการ ด้านการผลิตและทำประมวลการสอน คู่มือครู ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติได้ตรงตามความต้องการของครู แต่การผลิตเอกสารทางวิชาการ การแพร่ข่าวสาร การจัดศูนย์วิชาการ และบรรยายทางวิชาการมีน้อยไม่ตรงกับความต้องการของครู
6. ผู้วิจัยพบว่า ทิศนคติทั่วไปของครูต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์มิได้เป็นไปในทางที่ดี

สำนักงานภาคศึกษา 8 (สำนักงานภาคศึกษา 8 2525 : 74 - 84)

ได้ศึกษาบทบาทของศึกษานิเทศก์ประจำภาคและจังหวัด ในภาคศึกษา 8 ในทัศนะของกลุ่มครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และครูสังกัดกรมสามัญ กลุ่มศึกษานิเทศก์และศึกษานิเทศก์ทุกคนในภาคศึกษา 8 โดยใช้แบบสอบถาม พบว่าทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ศึกษานิเทศก์สามารถช่วยเหลือโรงเรียนแก้ปัญหาทางการศึกษาและให้

คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์แก่ครูและผู้บริหาร ส่วนบทบาทของศึกษานิเทศก์ได้ให้อบรมวิชาการและเป็นผู้มีความรู้ทางการศึกษา ปรากฏว่า กลุ่มศึกษานิเทศก์และศึกษานิเทศก์มีความเห็นว่า ศึกษานิเทศก์สามารถช่วยได้ แก่กลุ่มครูมีความเห็นว่ายังไม่แน่ใจนัก นอกจากนี้สิ่งที่ศึกษานิเทศก์ควรปรับปรุง ได้แก่

1. การทำงานของศึกษานิเทศก์ ควรได้วางแผนร่วมกับฝ่ายบริหาร คือ ศึกษานิเทศก์ และหัวหน้าส่วนการศึกษาในการทำงานเฉพาะจุด ควรมีครูใหญ่ร่วมวางแผนด้วยทุกครั้ง

2. ควรหาทางให้ศึกษานิเทศก์ ได้ออกนิเทศก์พบปะกับครูให้มากกว่านี้

3. การนิเทศ ควรมีเครื่องมือประกอบ เช่น อุปกรณ์ เอกสาร

แบบทดสอบ

4. ศึกษานิเทศก์ นอกจากมีความรู้ดี ประสบการณ์มากแล้ว ควรจะใจเย็น ยอมรับฟังความคิดเห็นของครู

5. ควรมีประชาสัมพันธ์งานศึกษานิเทศก์ให้ครูรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

ชไวเตอร์ (ภิญโญ สาร 2512 : 13 อ้างอิงมาจาก Swelter. 1958) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีต่อผลความสำเร็จในการบริหารงานด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์ โดยสำรวจความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ สมาชิกสภาการศึกษา ครูใหญ่ และครูจากโรงเรียนต่าง ๆ 17 เมือง เกี่ยวกับบทบาทที่ควรปฏิบัติของศึกษานิเทศก์ ปรากฏว่า กลุ่มศึกษานิเทศก์มีความเห็นตรงกันว่า บทบาทของตนควรปฏิบัติอย่างไร แต่กลุ่มอื่นมีความเห็นขัดแย้งกับศึกษานิเทศก์ สถานการณ์เช่นนี้เป็นอุปสรรคต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน เพราะศึกษานิเทศก์ไม่ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มคนส่วนใหญ่

คาร์ลตัน (Carlton, 1971 : 4406 - A) ได้ทำการศึกษาบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงหาทัศนะของครูประถมศึกษา จำนวน 1044 คน ครูใหญ่ จำนวน 52 คน ผลการศึกษาปรากฏว่า บทบาทของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงนั้น ได้แก่ การช่วยเหลือพัฒนาโครงการสอน ช่วยงานประจำเกี่ยวกับการบริหาร ช่วยกำหนดนโยบายของโรงเรียน ร่วมมือในการประชุมครู และช่วยคัดเลือกแบบเรียน

ส่วนบทบาทในอุดมคตินั้น เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการวางแผนเตรียมการเยี่ยมโรงเรียนเพื่อสังเกตการสอน ช่วยเหลือครูจัดเนื้อหาวิชา คัดเลือกอุปกรณ์การสอนและทำโครงการสอน

บราวน์ (Brown, 1975 : 4933 - A) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของศึกษานิเทศก์ในทัศนะของศึกษานิเทศก์และครูประถมศึกษา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์จำนวน 10 คน ครูประถมศึกษา จำนวน 270 คน ของรัฐ หลุยส์เซียนา ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ครูและศึกษานิเทศก์มีความเห็นสอดคล้องกันว่า พฤติกรรมด้านมุ่งงานและมุ่งคนเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับบทบาทการเป็นผู้นำของศึกษานิเทศก์
2. ครูและศึกษานิเทศก์มีความเห็นสอดคล้องกันว่า พฤติกรรมผู้นำมีความสำคัญที่สุดสำหรับบทบาทของศึกษานิเทศก์
3. ทัศนะของครูโดยส่วนรวม เห็นว่าพฤติกรรมด้านมุ่งงานและมุ่งคนเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้นำของศึกษานิเทศก์
4. ทัศนะของครูโดยส่วนรวม มีความเห็นว่า พฤติกรรมผู้นำมีความสำคัญที่สุดสำหรับบทบาทของศึกษานิเทศก์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของศึกษานิเทศก์ที่จะทำหน้าที่นี้เพื่อการศึกษาให้ได้ดี เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามจุดหมายของการศึกษา อันจะทำให้เด็กได้รับความรู้ความถูกต้องและนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยดี

อย่างไรก็ตาม คีษานีเทกก็ควรมีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่อย่างดี เพื่อที่จะแสดงบทบาทและทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ครูที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงานต่างกัน
2. ครูที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงานต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงานต่างกัน
4. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงานต่างกัน
5. ครูและผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงานต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารโรงเรียน และครูที่ทำการสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) สำหรับจำนวนประชากรที่เป็นครูประจำการ ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 350 คน จากจำนวนประชากรครู 3,829 คน และประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 440 คน ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 200 คน มีความเชื่อมั่น 95% ตามตารางขนาดตัวอย่างของ เมอร์คาโด (Merodo. 1977 : 54)

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของครูและผู้บริหารโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ครู	401	69.1
ผู้บริหารโรงเรียน	179	30.9
รวม	580	100.0

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของครูและผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์

กลุ่มตัวอย่าง ประสบการณ์	ครู	ร้อยละ	ผู้บริหาร โรงเรียน	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
ประสบการณ์น้อย	167	28.8	37	6.4	204	35.2
ประสบการณ์ปานกลาง	141	24.3	47	8.1	188	32.4
ประสบการณ์มาก	93	16.0	95	16.4	188	32.4
รวม	401	69.1	179	30.9	580	100.0

ตาราง 3 จำนวน และร้อยละของครูและผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามคุณวุฒิ

กลุ่มตัวอย่าง คุณวุฒิ	ครู	ร้อยละ	ผู้บริหาร โรงเรียน	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	207	35.7	75	12.9	282	48.6
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	194	33.4	104	17.9	298	51.4
รวม	401	69.1	179	30.9	580	100.0

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามแบบของ ลิกเคอร์ต (Likert) แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ คุณวุฒิ และประสบการณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 60 ข้อ โดยถามเกี่ยวกับบทบาท 7 ด้าน คือ

1. งานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ จำนวน 13 ข้อ
2. งานการเป็นวิทยากร จำนวน 6 ข้อ
3. งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้ จำนวน 7 ข้อ
4. งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา จำนวน 10 ข้อ
5. งานประสานงานวิชาการ จำนวน 9 ข้อ
6. งานร่วมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียน จำนวน 7 ข้อ
7. งานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ จำนวน 6 ข้อ

คำถามแต่ละข้อถาม 2 กรณี คือบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง เมื่อจบคำถามแต่ละด้านแล้ว จะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามมีดังนี้

1. ศึกษาหนังสือ เอกสาร ตำราต่าง ๆ ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

2. นำข้อมูลที่ได้มาร่างแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์ตามที่กำหนดไว้ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนของลิกเคอร์ต โดยให้ผู้ตอบพิจารณาว่า

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใด และผู้ตอบคาดหวังว่า ศึกษานิเทศก์ควรจะได้ปฏิบัติงานน้อยเพียงใด ระดับความมากน้อยนี้มีให้เลือก 5 ระดับคือ

1. ปฏิบัติน้อยที่สุด หรือไม่มีการปฏิบัติ
2. ปฏิบัติน้อย
3. ปฏิบัติปานกลาง
4. ปฏิบัติมาก
5. ปฏิบัติมากที่สุด

การให้น้ำหนักคะแนน ให้คะแนน 1 ถึง 5 คะแนน สำหรับคำตอบระดับที่ 1 ถึงระดับที่ 5 ตามลำดับ

แบบสอบถามที่ร่างเสร็จแล้ว จะนำไปให้ประธานและกรรมการควบคุมการทำปฏิญาณพันธกิจตรวจแก้ไข ให้เหมาะสมและมีความสมบูรณ์ ต่อจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสพบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 50 คน และครู จำนวน 50 คน

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ กระทำดังนี้

หลังจากที่นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูและผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นแต่ละด้าน และค่าเฉลี่ยทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right) \quad (\text{ถวน สายยศ 2524 : 171})$$

α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

s_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

n แทน จำนวนข้อในแบบสอบถาม

ปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง 0.979

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง 0.989

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.984

นับว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นสูง สามารถใช้เป็นเครื่องมือได้

วิธีรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ขอความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ให้ช่วยอธิบายวิธีการตอบและแจกแบบสอบถาม ให้แก่ครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ ตลอดจนเก็บรวบรวมข้อมูลให้ด้วย

2. นำแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์มาตรวจสอบ ให้นำนักคะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่ละฉบับได้คะแนนแยกออกเป็น 2 ส่วน คือคะแนนจากบทบาทที่เป็นจริง และคะแนนจากบทบาทที่คาดหวังรวมคะแนนจากที่ได้ทุกฉบับ โดยแยกออกตามกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มครู และกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนแต่ละกลุ่มได้แยกคะแนนรวมออกตามบทบาททั้งสอง เพื่อนำคะแนนที่ได้ไปคำนวณหาค่าสถิติต่าง ๆ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (∞ - Coefficient) ตามวิธีของ กรอนบาค (ล้วน สายยศ 2524 : 187)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ r_{tt}	แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
n	แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
s_t^2	แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งชุด
s_i^2	แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบ สอบถามแต่ละข้อ

2. คำนวณค่า t - test เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่าง
ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}} \quad (\text{Ferguson. 1971 : 152})$$

เมื่อ t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution
$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2
s_1^2, s_2^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2
n_1, n_2	แทน ประชากรกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2

3. คำนวณค่า F - test เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่าง
ตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม

$$F = \frac{MS_A}{MS_W} \quad (\text{Lindquist. 1956 : 56})$$

เมื่อ F	แทน ค่าที่จะพิจารณาใน F - distribution
MS_A	แทน ค่า Mean Square ระหว่างตัวแปร
MS_W	แทน ค่า Mean Square ภายในตัวแปร

เมื่อพบว่า คะแนนของตัวแปรที่ตรวจสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ q - Statistic

$$q = \frac{\bar{T}_{largest} - \bar{T}_{smallest}}{\sqrt{MS_{error} / \tilde{n}}} \quad (\text{Winer, 1971 : 210-218})$$

เมื่อ $\bar{T}_{largest}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของ Treatment ที่มากที่สุด
 $\bar{T}_{smallest}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของ Treatment ที่น้อยที่สุด
 $\tilde{n}$ แทน Harmonic Mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 MS_{error} แทน Mean Square ของความคลาดเคลื่อน MS_W
 q แทน ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยได้สัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

เมื่อ	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
	S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	S^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนน
	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
	F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
	df	แทน	ระดับของความเป็นอิสระ (degree of freedom)
	SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
	MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
	q	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน Studentized range Statistic
	*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
	**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งออกเป็น 11 ตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ตามทัศนะของครู และผู้บริหารโรงเรียน
2. เปรียบเทียบครูที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน
3. เปรียบเทียบครูที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน
4. เปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน
5. เปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน
6. เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน
7. เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน
8. เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน
9. เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน
10. เปรียบเทียบครูและผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน
11. เปรียบเทียบครูและผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน

1. วิเคราะห์บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ตาม
ทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ เป็นการเสนอค่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทของ
ศึกษานิเทศก์ทั้งบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียน

ความหมายของคะแนนเฉลี่ยในตารางที่เสนอต่อไปนี้ แบ่งออกเป็น 3 ช่วง
เพื่อใช้กำหนดระดับของบทบาท โดยคัดแปลงจากเกณฑ์ของเบสต์ (Best.

1970 : 174 - 176) ดังนี้

1.0000 - 2.3333 หมายถึง ปฏิบัติในเกณฑ์ต่ำ

2.3334 - 3.6666 หมายถึง ปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง

3.6667 - 5.0000 หมายถึง ปฏิบัติในเกณฑ์สูง

1.1 วิเคราะห์บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์
แต่ละงาน ตามทัศนะของครู ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 การวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยในทัศนะของครูเป็นรายด้าน จาแนกตามบทบาท
ของศึกษานิเทศก์

ด้านที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	บทบาท ที่เป็นจริง		บทบาท ที่คาดหวัง	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	งานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ	2.462	0.592	3.378	0.795
2	งานการเป็นวิทยากร	2.404	0.678	3.351	0.888
3	งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่ม โรงเรียนนิเทศการศึกษาได้	2.438	0.723	3.297	0.838

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	บทบาทที่เป็นจริง		บทบาทที่คาดหวัง	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
4	งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา	2.331	0.731	3.326	0.910
5	งานประสานงานวิชาการ	2.360	0.715	3.243	0.887
6	งานร่วมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียน	2.290	0.768	3.211	0.909
7	งานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ	2.632	0.821	3.453	0.949
	คะแนนเฉลี่ยรวม	2.417	0.718	3.323	0.882

จากตาราง 4 พอสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ทักษะของครูที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ทั้ง 7 ลำดับที่ปฏิบัติในเกณฑ์ค่ามี 2 ลำดับ ได้แก่ งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา และงานร่วมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียน นอกจากนั้นปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลางคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 7 ลำดับ ได้ 2.417 ซึ่งถือว่าศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

2. ทักษะของครูที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ต้องการให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลางทั้ง 7 ลำดับ ได้แก่ งานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ งานการเป็นวิทยากร งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้ งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้

นวัตกรรมการศึกษางาน ประสานงานวิชาการ งานร่วมมือในการวิจัยและนำไปใช้
ในโรงเรียน และงานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ ; คะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง
7 ด้านได้ 3.323 ซึ่งครูมีความคาดหวังให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ปานกลาง

3. เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่คะแนนของครูต่อบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวัง
เป็นรายด้าน จะพบว่าบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงทุกด้าน

1.2 วิเคราะห์บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์
แต่ละงาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5 การวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเป็นรายด้าน จำแนก
ตามบทบาทของศึกษานิเทศก์

ด้านที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	บทบาท ที่เป็นจริง		บทบาท ที่คาดหวัง	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	งานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ	2.677	0.639	3.481	0.769
2	งานการเป็นวิทยากร	2.641	0.684	3.516	0.855
3	งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน นิเทศการศึกษาได้	2.527	0.723	3.379	0.783
4	งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและ การใช้ นวัตกรรมทางการศึกษา	2.409	0.745	3.402	0.826
5	งานประสานงานวิชาการ	2.548	0.648	3.330	0.788

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	บทบาทที่เป็นจริง		บทบาทที่คาดหวัง	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
6	งานร่วมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียน	2.424	0.695	3.236	0.823
7	งานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ	2.885	0.821	3.514	0.959
	คะแนนเฉลี่ยรวม	2.587	0.708	3.408	0.829

จากตาราง 5 พอสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ทั้ง 7 ด้าน ปฏิบัติในเขตพื้นที่กลาง ได้แก่ งานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ งานการเป็นวิทยากร งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศ การศึกษาได้ งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา งานประสานงานวิชาการ งานร่วมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียน และงานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ คะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 7 ด้านได้ 2.587 ซึ่งถือว่าศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่กลาง

2. ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ โดยต้องการให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่กลางทั้ง 7 ด้าน ไม่มีด้านใดที่จะให้ปฏิบัติในเขตพื้นที่สูง คะแนนเฉลี่ยรวมได้ 3.408 ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวังให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานดังกล่าวในเขตพื้นที่กลาง

3. เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยทักษะของผู้บริหารโรงเรียนต่อบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังเป็นรายด้าน จะพบว่าบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงทุกด้าน

2. เปรียบเทียบครูที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์
แต่ละงาน ปรากฏผลดังตาราง 6

ตาราง 6 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน ระหว่าง
 ครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

บทบาทที่ปฏิบัติจริงของศึกษานิเทศก์	คุณวุฒิต่ำกว่า ปริญญาตรี (N = 207)		คุณวุฒิตั้งแต่ ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 194)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1. งานร่วมมือกับโรงเรียนและ กลุ่มโรงเรียนในการวางแผน และดำเนินการนิเทศ	32.797	62.869	31.159	54.302	2.14*
2. งานการเป็นวิทยากร	19.671	31.911	18.762	26.434	1.68
3. งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือ กลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษา ได้	17.536	27.941	16.572	22.781	1.91
4. งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียน การสอนและการใช้นวัตกรรม ทางการศึกษา	24.318	57.350	22.237	47.348	2.87**
5. งานประสานงานวิชาการ	21.753	44.675	20.695	37.589	1.65

ตาราง 6 (ต่อ)

บทบาทที่ปฏิบัติจริงของศึกษานิเทศก์	คุณวุฒิต่ำกว่า ปริญญาตรี (N = 207)		คุณวุฒิตั้งแต่ ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 194)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
6. งานร่วมมือในการวิจัยและ นำผลไปใช้ในโรงเรียน	16.333	30.206	15.706	27.426	1.17
7. งานเสนอแนะการจัดตั้งและ จัดสรรงบประมาณ	15.729	25.260	15.866	23.328	-0.28
รวม	148.140	1571.726	141.000	1222.131	1.91

$$t_{.05} (399) = 1.960$$

$$t_{.01} (399) = 2.576$$

จากตาราง 6 พบว่า ครูที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนคติบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน แตกต่างกันเฉพาะค่านางานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับงานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบครูที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของ
ศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน ปรากฏผลดังตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน ระหว่าง
 ครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

บทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์	คุณวุฒิต่ำกว่า ปริญญาตรี (N = 207)		คุณวุฒิตั้งแต่ ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 194)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1. งานร่วมมือกับโรงเรียนและ กลุ่มโรงเรียนในการวางแผน และดำเนินการนิเทศ	43.000	116.812	44.891	95.160	-1.84
2. งานการเป็นวิทยากร	26.217	54.671	27.433	45.400	-1.72
3. งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือ กลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้	22.826	39.564	23.350	28.890	-0.89
4. งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียน การสอนและการใช้นวัตกรรม ทางการศึกษา	32.372	86.676	34.206	77.545	-2.02 *
5. งานประสานงานวิชาการ	28.492	66.928	29.938	59.721	-1.82

ตาราง 7 (ต่อ)

บทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์	คุณวุฒิต่ำกว่า ปริญญาตรี (N = 207)		คุณวุฒิตั้งแต่ ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 194)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
6. งานร่วมมือในการวิจัย และนำ ผลไปใช้ในโรงเรียน	21.830	47.059	23.170	32.798	-2.11*
7. งานเสนอแนะการจัดตั้งและ จัดสรรงบประมาณ	20.280	37.100	21.190	27.237	-1.60
รวม	195.019	2531.901	204.180	2020.862	-1.92

$$t_{.05} (399) = 1.960$$

จากตาราง 7 พบว่า ครูที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของ
ศึกษานิเทศก์ แตกต่างกันในงานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอน และ
การใช้นวัตกรรมทางการศึกษา และงานร่วมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงทั้ง 7 ด้านของศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน

บทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์	ประสบการณ์ ของครู	ค่าสถิติพื้นฐาน		
		N	$\bar{X}$	S
1. งานร่วมมือกับโรงเรียนและ กลุ่มโรงเรียนในการวางแผน และดำเนินการนิเทศ	น้อย	167	32.461	7.150
	ปานกลาง	141	32.134	7.166
	มาก	93	30.989 ๓๕.๕๘๑	9.260
2. งานการเป็นวิทยากร	น้อย	167	19.317	5.369
	ปานกลาง	141	19.283	5.148
	มาก	93	19.000	5.969
3. งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือ กลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษา ได้	น้อย	167	17.586	4.979
	ปานกลาง	141	16.957	4.788
	มาก	93	16.311	5.536
4. งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียน การสอนและการใช้นวัตกรรม ทางการศึกษา	น้อย	167	24.197	7.430
	ปานกลาง	141	22.702	6.704
	มาก	93	22.645	7.872
5. งานประสานงานวิชาการ	น้อย	167	21.730	6.544
	ปานกลาง	141	21.361	5.855
	มาก	93	20.182	7.006

ตาราง 8 (ต่อ)

บทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์	ประสบการณ์ ของครู	ค่าสถิติพื้นฐาน		
		N	$\bar{X}$	S
6. งานร่วมมือในการวิจัยและนำผล ไปใช้ในโรงเรียน	น้อย	167	16.215	5.417
	ปานกลาง	141	16.375	4.947
	มาก	93	15.172	5.865
7. งานผลิตและแนะนำการจัดตั้งและ จัดสรรงบประมาณ	น้อย	167	15.976	4.641
	ปานกลาง	141	15.893	4.898
	มาก	93	15.322	5.461
รวม	น้อย	167	147.485	37.386
	ปานกลาง	141	144.709	34.009
	มาก	93	139.623	42.601
	รวม	401	144.685	37.545

4. เปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทักษะตอบหาทที่เป็นจริงของ
ศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน

ตาราง 9 การเปรียบเทียบทักษะตอบหาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนงานร่วมมือ
กับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ ระหว่างครูที่มี
ประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	133.196	66.598	1.125
ภายในกลุ่ม	398	23566.511	59.212	
รวม	400	23699.708		

จากตาราง 9 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทักษะตอบหาทที่เป็นจริง
ของศึกษานิเทศก์คำนงานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและ
ดำเนินการนิเทศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อย
ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก มีทักษะต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์
ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 การเปรียบเทียบหัตถ์คอบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนงาน
การเป็นวิทยากร ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และ
ประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	6.539	3.269	0.111
ภายในกลุ่ม	398	11774.734	29.584	
รวม	400	11781.274		

จากตาราง 10 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีหัตถ์คอบทบาทที่เป็นจริง
ของศึกษานิเทศก์ คำนงานการเป็นวิทยากร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
แสดงว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก
มีหัตถ์คอบทบาทปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ ด้านงานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้ ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	99.818	49.909	1.958
ภายในกลุ่ม	398	10146.148	25.492	
รวม	400	10245.966		

จากตาราง 11 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ ด้านงานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 การเปรียบเทียบทักษะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนวณ
ส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา ระหว่างครู
ที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	224.854	112.427	2.115
ภายในกลุ่ม	398	21160.918	53.168	
รวม	400	21385.772		

จากตาราง 12 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทักษะต่อบทบาทที่
เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนวณส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้
นวัตกรรมทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครูที่มี
ประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก มีทักษะต่อการ
ปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนวณ
 ประสานงานวิชาการระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และ
 ประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	146.249	73.124	1.772
ภายในกลุ่ม	398	16425.093	41.269	
รวม	400	16571.343		

จากตาราง 13 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริง
 ของศึกษานิเทศก์ คำนวณประสานงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
 แสดงว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก มีทัศน
 ต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนวณรวมมือในการวิจัย และนำผลไปใช้ในโรงเรียน ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	91.068	45.534	1.581
ภายในกลุ่ม	398	11464.481	28.805	
รวม	400	11555.549		

จากตาราง 14 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของศึกษานิเทศก์ คำนวณรวมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียน แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ ด้านงาน
เสนอแนะการจัดตั้ง และจัดสรรงบประมาณ ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย
ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	27.604	13.802	0.568
ภายในกลุ่ม	398	9679.585	24.320	
รวม	400	9707.189		

จากตาราง 15 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริง
ของศึกษานิเทศก์ ด้านงานเสนอแนะการจัดตั้ง และจัดสรรงบประมาณ แตกต่างกันอย่าง
ไม่มีความสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และ
ประสบการณ์มาก มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังทั้ง 7 ด้านของศึกษานิเทศก์สำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน

บทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์	ประสบการณ์ ของครู	ค่าสถิติพื้นฐาน		
		N	$\bar{X}$	S
1. งานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่ม โรงเรียนในการวางแผนและ ดำเนินการนิเทศ	น้อย	167	44.562	10.228
	ปานกลาง	141	43.184	10.509
	มาก	93	43.860	10.325
2. งานการเป็นวิทยากร	น้อย	167	26.766	7.397
	ปานกลาง	141	26.723	7.102
	มาก	93	27.000	6.611
3. งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่ม โรงเรียนนิเทศการศึกษาได้	น้อย	167	23.359	6.007
	ปานกลาง	141	23.035	5.531
	มาก	93	22.645	6.123
4. งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียน การสอน และการใช้นวัตกรรม ทางการศึกษา	น้อย	167	33.976	8.944
	ปานกลาง	141	32.851	9.742
	มาก	93	32.591	8.364
5. งานประสานงานวิชาการ	น้อย	167	29.562	7.772
	ปานกลาง	141	29.092	8.327
	มาก	93	28.677	7.894

ตาราง 16 (ต่อ)

บทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์	ประสบการณ์ ของครู	ค่าสถิติพื้นฐาน		
		N	$\bar{X}$	S
6. งานร่วมมือในการวิจัยและนำผล ไปใช้ในโรงเรียน	น้อย	167	22.712	6.352
	ปานกลาง	141	22.219	6.379
	มาก	93	22.451	6.415
7. งานเสนอแนะการจัดตั้งและ จัดสรรงบประมาณ	น้อย	167	20.946	5.536
	ปานกลาง	141	20.177	5.772
	มาก	93	21.139	5.863
รวม	น้อย	167	201.886	47.399
	ปานกลาง	141	197.283	49.382
	มาก	93	198.365	47.074
	รวม	401	199.451	47.957

5. เปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทักษะตอบทบทวนที่คาดหวังของ
ศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน

ตาราง 17 การเปรียบเทียบทักษะตอบทบทวนที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ด้านงานร่วมมือ
กับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ ระหว่างครูที่มี
ประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	145.604	72.802	0.680
ภายในกลุ่ม	398	42638.941	107.133	
รวม	400	42784.545		

จากตาราง 17 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทักษะตอบทบทวนที่
คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ด้านงานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการ
วางแผนและดำเนินการนิเทศแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าครูที่มี
ประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก มีทักษะตอบการ
ปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ด้านงาน
การเป็นวิทยากรระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และ
ประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	4.766	2.387	0.047
ภายในกลุ่ม	398	20167.790	50.672	
รวม	400	20172.557		

จากตาราง 18 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่
คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ด้านงานการเป็นวิทยากร แตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และ
ประสบการณ์มาก มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ด้านงานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้ ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	30.894	15.447	0.448
ภายในกลุ่ม	398	13722.401	34.478	
รวม	400	13753.296		

จากตาราง 19 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ด้านงานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 การเปรียบเทียบทัศนคติของศึกษานิเทศก์ คำนวณส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	150.868	75.434	0.910
ภายในกลุ่ม	398	33005.757	82.929	
รวม	400	33156.626		

จากตาราง 20 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติของศึกษานิเทศก์ คำนวณส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก มีทัศนคติการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 การเปรียบเทียบทัศนคติของคณาจารย์ที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ งานงาน
ประสานงานวิชาการ ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง
และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	48.965	24.482	0.383
ภายในกลุ่ม	398	25470.793	63.997	
รวม	400	25519.758		

จากตาราง 21 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติตอบคำถามที่
คาดหวังของศึกษานิเทศก์ งานงานประสานงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และ
ประสบการณ์มาก มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 22 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ คำนวณรวมมือในการวิจัย และนำผลไปใช้ในโรงเรียน ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	18.687	9.343	0.230
ภายในกลุ่ม	398	16183.165	40.661	
รวม	400	16201.853		

จากตาราง 22 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ คำนวณรวมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ คำนวณ
เสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ ระหว่างครูที่มีประสบการณ์น้อย
ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	66.467	33.233	1.024
ภายในกลุ่ม	398	12916.130	32.452	
รวม	400	12982.597		

จากตาราง 23 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่
คาดหวังของศึกษานิเทศก์ คำนวณเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อย
ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของ
ศึกษานิเทศก์ ไม่แตกต่างกัน

6. เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน ปรากฏผลดังตาราง 22

ตาราง 24 เปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

บทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์	คุณวุฒิต่ำกว่า ปริญญาตรี (N = 75)		คุณวุฒิตั้งแต่ ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 104)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1. งานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ	37.533	53.949	32.826	71.014	3.89**
2. งานการเป็นวิทยากร	22.946	25.160	19.817	29.604	3.92**
3. งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้	19.386	21.455	16.471	25.300	3.95**
4. งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา	25.840	50.083	22.836	56.100	2.71**
5. งานประสานงานวิชาการ	24.226	22.963	22.000	40.119	2.56*

ตาราง 24 (ต่อ)

บทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์	คุณวุฒิต่ำกว่า ปริญญาตรี (n = 75)		คุณวุฒิตั้งแต่ ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 104)		t
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
6. งานร่วมมือในการวิจัย และนำผล ไปใช้ในโรงเรียน	18.466	15.713	15.884	26.780	3.62*
7. งานเสนอแนะแก้ไข จัดตั้งและจัดสรร งบประมาณ	18.040	22.714	16.788	24.950	1.69
รวม	166.440	1033.493	146.625	1413.684	3.69

$$t_{.01} (177) = 2.576$$

$$t_{.05} (177) = 1.96$$

จากตาราง 22 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนคติบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน แตกต่างกันในค่านางานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการพิเศษ งานการเป็นวิทยากร งานส่งเสริมให้โรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียนนี้เหตุการณ์การศึกษาได้ งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา และงานร่วมมือในการวิจัย และนำผลไปใช้ในโรงเรียน อย่างนี้บ่งชี้สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับค่านางานประสานงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนงานอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทักษะตอบบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน ปรากฏผลดังตาราง 23

ตาราง 25 การเปรียบเทียบทักษะตอบบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

บทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์	คุณวุฒิต่ำกว่า ปริญญาตรี (N = 75)		คุณวุฒิตั้งแต่ ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 104)		t
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{y}$	s^2	
1. งานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ	45.066	101.747	45.349	99.440	-0.22
2. งานการเป็นวิทยากร	27.706	49.238	28.432	45.360	-0.44
3. งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิตการศึกษาคได้	23.440	25.010	23.807	33.907	-0.44
4. งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา	32.666	64.866	35.000	68.890	-0.71
5. งานประสานงานวิชาการ	29.520	47.306	30.288	52.794	-0.71

ตาราง 25 (ต่อ)

บทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์	กลุ่มผู้ต่ำกว่า ประถมศึกษา (N = 75)		กลุ่มผู้ตั้งแต่ ประถมศึกษาขึ้นไป (N = 104)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
6. งานร่วมมือในการวิจัย และนำ ผลไปใช้ในโรงเรียน	22.386	26.265	22.346	38.378	-0.53
7. งานเสนอแนะการจัดตั้งและจัด สรรงบประมาณ	20.453	30.980	21.538	34.421	-1.25
รวม	291.240	1374.543	207.307	2059.979	-0.90

$$t_{.05} (177) = 1.960$$

จากตาราง 25 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่
คาดหวังของศึกษานิเทศก์ แต่ละงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า
ผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน
ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 26 ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงทั้ง 7 ด้านของศึกษานิเทศก์สำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน

บทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์	ประสบการณ์ ของครู ผู้สอน	ค่าสถิติพื้นฐาน		
		N	$\bar{X}$	S
1. งานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่ม โรงเรียนในการวางแผนและ ดำเนินการนิเทศ	น้อย	37	31.405	9.062
	ปานกลาง	47	35.723	8.687
	มาก	95	35.663	7.513
2. งานการเป็นวิทยากร	น้อย	37	19.135	6.704
	ปานกลาง	47	21.553	5.448
	มาก	95	21.694	4.802
3. งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่ม โรงเรียนนิเทศการศึกษาได้	น้อย	37	14.648	5.588
	ปานกลาง	47	18.851	4.333
	มาก	95	18.305	4.764
4. งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียน การสอนและการใช้นวัตกรรมทาง การศึกษา	น้อย	37	20.864	7.746
	ปานกลาง	47	25.234	8.506
	มาก	95	24.789	6.437
5. งานประสานงานวิชาการ	น้อย	37	19.810	6.561
	ปานกลาง	47	23.723	5.991
	มาก	95	23.757	5.043

ตาราง 26 (ต่อ)

บทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์	ประสบการณ์ ของครู	ค่าสถิติพื้นฐาน		
		N	$\bar{X}$	S
6. งานร่วมมือในการวิจัยและนำผล ไปใช้ในโรงเรียน	น้อย	37	14.675	4.761
	ปานกลาง	47	17.425	5.286
	มาก	95	17.631	4.453
7. งานเสนอแนะการจัดตั้งและ จัดสรรงบประมาณ	น้อย	37	15.837	5.278
	ปานกลาง	47	18.808	4.362
	มาก	95	17.147	4.894
รวม	น้อย	37	136.378	41.748
	ปานกลาง	47	161.319	37.012
	มาก	95	158.989	32.159
	รวม	179	154.927	36.657

ตาราง 30 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนวณ
ส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน
ที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	441.551	220.775	9.425**
ภายในกลุ่ม	176	4122.522	23.423	
รวม	178	4564.074		

$$F_{.01}(2, 176) = 4.35$$

จากตาราง 30 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อ
บทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนวณส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศ
การศึกษาได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อที่จะทราบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มใด มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของ
ศึกษานิเทศก์ คำนวณส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้แตกต่าง
จากกลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงได้วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าว
โดยใช้ q - statistic ตรวจสอบ ปรากฏผลดังตาราง 31

8. เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน

ตาราง 27 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนวณรวมมือกับโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	537.221	268.610	4.028 [*]
ภายในกลุ่ม	176	11735.478	66.678	
รวม	178	12272.699		

$$F_{.05} (2, 176) = 3.49$$

จากตาราง 27 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนวณรวมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อที่จะทราบว่าผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มใดมีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนวณรวมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ แตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงได้วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าว โดยใช้ q - statistic ตรวจสอบ ปรากฏผลดังตาราง 28

ตาราง 28 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของศึกษานิเทศก์ คำนวณ
 ความร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศระหว่าง
 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

ประสบการณ์		ประสบการณ์ น้อย	ประสบการณ์ มาก	ประสบการณ์ ปานกลาง
	$\bar{X}$	31.405	35.663	35.723
ประสบการณ์น้อย	31.405	—	4.257 *	4.31 *
ประสบการณ์มาก	35.663		—	.060
ประสบการณ์ปานกลาง				
r			2	3
q _{.95} (r, 176)			2.77	3.31
$\sqrt{\frac{MS_{error}}{n}}$. q _{.95} (r, 176)			3.167	3.785

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลาง และ
 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก มีทัศนคติตอบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์
 คำนวณร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ
 แตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลางกับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก
 มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

ตาราง 29 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ ด้านงาน
การเป็นวิทยากร ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์
ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	185.978	92.989	3.177
ภายในกลุ่ม	176	5152.070	29.273	
รวม	178	5338.048		

จากตาราง 29 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อ
บทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ ด้านงานการเป็นวิทยากร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และ
ประสบการณ์มาก มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 31 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนวณ
ส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน
ที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

ประสบการณ์		ประสบการณ์ น้อย	ประสบการณ์ มาก	ประสบการณ์ ปานกลาง
	$\bar{X}$	14.648	16.305	18.851
ประสบการณ์น้อย	14.648	—	3.656**	4.202**
ประสบการณ์มาก	16.305		—	0.545
ประสบการณ์ปานกลาง	18.851			—

	r	2	3
$q_{.99}(r, 176)$		3.64	4.12
$\sqrt{MS_{error}/n}$			
$q_{.99}(r, 176)$		1.671	1.892

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 31 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลาง และ
ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์
คำนวณส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้ แตกต่างจากผู้บริหาร
โรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารโรงเรียน
ที่มีประสบการณ์ปานกลาง กับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

ตาราง 32 การเปรียบเทียบทักษะก่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนงงาน
ส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา ระหว่างผู้บริหาร
โรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	492.804	246.402	4.621*
ภายในกลุ่ม	176	9384.520	53.321	
รวม	178	9877.325		

$$F_{.05} (2, 176) = 3.49$$

จากตาราง 32 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทักษะก่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนงงานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อที่จะทราบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มใด มีทักษะก่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนงงานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา แตกต่างจากกลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงได้วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าว โดยใช้ q - statistic ตรวจสอบ ปรากฏผลดังตาราง 33

ตาราง 33 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ ด้านงานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

ประสบการณ์		ประสบการณ์ น้อย	ประสบการณ์ มาก	ประสบการณ์ ปานกลาง
	$\bar{X}$	20.864	24.789	25.234
ประสบการณ์น้อย	20.864	—	3.924*	4.369*
ประสบการณ์มาก	24.789		—	0.444
ประสบการณ์ปานกลาง	25.234			—
r			2	3
$q_{.95}(r, 176)$			2.77	3.31
$\sqrt{MS_{error}/n} \cdot q_{.95}(r, 176)$			2.896	3.460

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 33 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลางและผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ ด้านงานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา แตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลาง กับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

ตาราง 34 การเปรียบเทียบทัศนคติของคณาจารย์ที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนวณ
 ประสานงานวิชาการ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์
 ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	454.699	227.349	7.155 **
ภายในกลุ่ม	176	5592.495	31.775	
รวม	178	6047.194		

$$F_{.01} (2, 176) = 4.35$$

จากตาราง 34 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อ
 บทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนวณประสานงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อที่จะทราบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มใด มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของ
 ศึกษานิเทศก์ คำนวณประสานงานวิชาการ แตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 จึงได้วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าว โดยใช้ q - statistic ตรวจสอบ
 ปรากฏผลดังตาราง 35

ตาราง 35 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของคณาจารย์ นักศึกษา
 หน่วยงานวิชาการ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์
 ปานกลาง และประสบการณ์มาก

ประสบการณ์		ประสบการณ์ น้อย	ประสบการณ์ ปานกลาง	ประสบการณ์ มาก
	$\bar{X}$	19.810	23.723	23.757
ประสบการณ์น้อย	19.810	—	3.912 ^{**}	3.947 ^{**}
ประสบการณ์ปานกลาง	23.723		—	0.034
ประสบการณ์มาก	23.757			—

r	2	3
$q_{.99}(r, 176)$	3.64	4.12
$\sqrt{MS_{error}} \cdot q_{.99}(r, 176)$	2.268	2.567

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 35 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก และ
 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลาง มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของคณาจารย์
 หน่วยงานวิชาการ แตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มากกับ
 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลาง มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

ตาราง 36 การเปรียบเทียบทัศนคติของคณาจารย์ที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนวณรวมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	246.095	123.047	5.461 **
ภายในกลุ่ม	176	3965.688	22.532	
รวม	178	4211.783		

$$F_{.01} (2, 176) = 4.35$$

จากตาราง 36 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนวณรวมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อที่จะทราบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มใด มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนวณรวมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียน แตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงได้วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าว โดยใช้ q - statistic ตรวจสอบ ปรากฏผลดังตาราง 37

ตาราง 37 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของคณาจารย์ นักศึกษา และบุคลากร
 ร่วมมือในการวิจัยและนำไปใช้ในโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มี
 ประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

ประสบการณ์		ประสบการณ์ น้อย	ประสบการณ์ ปานกลาง	ประสบการณ์ มาก
	$\bar{X}$	14.675	17.425	17.631
ประสบการณ์น้อย	14.675	—	2.749	2.955**
ประสบการณ์ปานกลาง	17.425		—	0.206
ประสบการณ์มาก	17.631			—

	r	2	3
	$q_{.99}(r, 176)$	3.64	4.12
$\sqrt{MS_{error}/n}$	$q_{.99}(r, 176)$	1.608	1.820

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 37 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก และผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลาง มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ ด้านงานร่วมมือในการวิจัยและนำไปใช้ในโรงเรียน แตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มากกับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลาง มีทัศนคติแตกต่างกัน

ตาราง 38 การเปรียบเทียบทัศนคติและค่านิยมที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนงาน
เสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย
ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	188.250	94.125	4.01*
ภายในกลุ่ม	176	4130.223	23.467	
รวม	178	4318.473		

$$F_{.05} (2, 176) = 3.49$$

จากตาราง 38 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อ
บทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ คำนงานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อที่จะทราบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มใด มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของ
ศึกษานิเทศก์ คำนงานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ แตกต่างจากกลุ่มอื่น
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงได้วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าว โดยใช้
q - statistic ตรวจสอบ ปรากฏผลดังตาราง 39

ตาราง 39 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ ด้านงาน
เสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย
ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

ประสบการณ์		ประสบการณ์ น้อย	ประสบการณ์ มาก	ประสบการณ์ ปานกลาง
	$\bar{X}$	15.837	17.147	18.808
ประสบการณ์น้อย	15.837	—	1.309	2.970
ประสบการณ์มาก	17.147		—	1.661
ประสบการณ์ปานกลาง	18.808			—
r			2	3
$q_{.95}(r, 176)$			2.77	3.31
$\sqrt{\frac{MS_{\text{error}}}{n}}$		$q_{.95}(r, 176)$	1.271	1.522

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 39 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลาง และ
ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ ด้าน
งานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ แตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนที่มี
ประสบการณ์น้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มี
ประสบการณ์ปานกลาง กับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

ตาราง 40 ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง ทั้ง 7 ด้านของศึกษานิเทศก์สำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอ คำนวณคะแนนของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีประสบการณ์ต่างกัน

บทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์	ประสบการณ์ ของครู	ค่าสถิติพื้นฐาน		
		N	$\bar{X}$	S
1. งานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่ม โรงเรียนในการวางแผนและ ดำเนินการนิเทศ	น้อย	37	48.891	12.771
	ปานกลาง	47	47.510	7.270
	มาก	95	42.726	9.303
2. งานการ เป็นวิทยากร	น้อย	37	30.486	8.411
	ปานกลาง	47	29.765	5.234
	มาก	95	26.400	6.453
3. งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือ กลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้	น้อย	37	25.054	7.615
	ปานกลาง	47	25.404	3.554
	มาก	95	22.242	4.917
4. งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียน การสอนและการใช้นวัตกรรม ทางการศึกษา	น้อย	37	35.783	10.168
	ปานกลาง	47	36.319	6.740
	มาก	95	32.200	7.748
5. งานประสานงานวิชาการ	น้อย	37	31.891	9.036
	ปานกลาง	47	31.148	5.641
	มาก	95	28.631	6.674

ตาราง 40 (ต่อ)

บทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์	ประสบการณ์ ของครู	ค่าสถิติพื้นฐาน		
		N	$\bar{X}$	S
6. งานร่วมมือในการวิจัยและนำผล ไปใช้ในโรงเรียน	น้อย	37	23.973	7.061
	ปานกลาง	47	23.553	5.020
	มาก	95	21.694	5.420
7. งานเสนอแนะการวัดตั้งและ จัดสรรงบประมาณ	น้อย	37	22.135	5.638
	ปานกลาง	47	22.936	4.865
	มาก	95	19.757	5.913
รวม	น้อย	37	218.216	57.992
	ปานกลาง	47	216.638	33.635
	มาก	95	193.652	40.519
	รวม	179	204.765	44.500

9. เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน

ตาราง 41 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ คำนวณร่วมกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1336.004	668.002	7.151**
ภายในกลุ่ม	176	16440.052	93.409	
รวม	178	17776.056		

$$F_{.01} (2, 176) = 4.35$$

จากตาราง 41 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ คำนวณร่วมกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อที่จะทราบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มใด มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ คำนวณร่วมกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ แตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงได้วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าว โดยใช้ q - statistic ตรวจสอบ ปรากฏผลดังตาราง 42

ตาราง 42 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของคณาจารย์ที่ทำงาน
ความร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ
ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และ
ประสบการณ์มาก

ประสบการณ์		ประสบการณ์ มาก	ประสบการณ์ ปานกลาง	ประสบการณ์ น้อย
	$\bar{X}$	42.726	47.510	48.891
ประสบการณ์มาก	42.726	—	4.784	6.165 *
ประสบการณ์ปานกลาง	47.510		—	1.381
ประสบการณ์น้อย	48.891			—
r			2	3
q _{.95} (r, 176)			2.77	3.31
$\sqrt{\frac{MS_{error}}{n}}$. q _{.95} (r, 176)			5.073	6.062

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 42 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย มีทัศนคติต่อ
บทบาทที่คาดหวังของคณาจารย์ที่ทำงานร่วมมือกับโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน
ในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ แตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย กับ
ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลาง และผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลาง
กับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

ตาราง 43 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ด้านงาน
การเป็นวิทยากร ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์
ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	615.600	307.800	7.015**
ภายในกลุ่ม	176	7722.449	43.877	
รวม	178	8338.049		

$$F_{.01} (2, 176) = 4.35$$

จากตาราง 43 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อ
บทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ด้านงานการเป็นวิทยากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อที่จะทราบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มใด มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของ
ศึกษานิเทศก์ ด้านงานการเป็นวิทยากร แตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
จึงได้วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าว โดยใช้ q - statistic ตรวจสอบ
ปรากฏผลดังตาราง 44

ตาราง 44 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของคณาจารย์ที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ด้านงาน
การเป็นวิทยากร ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์
ปานกลาง และประสบการณ์มาก

ประสบการณ์		ประสบการณ์ มาก	ประสบการณ์ ปานกลาง	ประสบการณ์ น้อย
	$\bar{X}$	26.400	29.765	30.486
ประสบการณ์มาก	26.400	—	3.365**	4.086**
ประสบการณ์ปานกลาง	29.765		—	0.720
ประสบการณ์น้อย	30.486			—
r		2		3
$q_{.99}(r, 176)$		3.64		4.12
$\sqrt{MS_{error}/n}$		$q_{.99}(r, 176)$		3.544

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 44 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย และผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลาง มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ด้านงานการเป็นวิทยากร แตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อยกับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลาง มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

ตาราง 45. การเปรียบเทียบหัตถ์คอบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ คำนงงานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	505.875	202.937	7.226 **
ภายในกลุ่ม	176	4942.624	28.083	
รวม	178	5348.500		

$$F_{.01} (2, 176) = 4.35$$

จากตาราง 45 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีหัตถ์คอบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ คำนงงานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อที่จะทราบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มใด มีหัตถ์คอบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ คำนงงานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้ แตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงได้วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าวโดยใช้ q - statistic ตรวจสอบ ปรากฏผลดังตาราง 46

ตาราง 46 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ด้านงานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

ประสบการณ์		ประสบการณ์ มาก	ประสบการณ์ น้อย	ประสบการณ์ ปานกลาง
		22.242	25.054	25.404
ประสบการณ์มาก	22.242	—	2.811**	3.162**
ประสบการณ์น้อย	25.054		—	0.350
ประสบการณ์ปานกลาง	25.404			—
r			2	3
q.99(r, 176)			3.64	4.12
$\sqrt{MS_{error}/n}$. q.99(r, 176)			2.004	2.268

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 46 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลาง และผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ด้านงานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้ แตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลางกับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

ตาราง 47 การเปรียบเทียบทัศนคติของคณาจารย์ที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ คำนวณ
ส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา ระหว่าง
ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	678.243	339.121	3.210*
ภายในกลุ่ม	176	11455.627	65.088	
รวม	178	12133.870		

$$F_{.05} (2, 176) = 3.49$$

จากตาราง 47 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อ
บทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ คำนวณส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้
นวัตกรรมทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อที่จะทราบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มใด มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของ
ศึกษานิเทศก์ คำนวณส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทาง
การศึกษา แตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงได้วิเคราะห์เปรียบเทียบ
ความแตกต่างดังกล่าว โดยใช้ q -statistic ตรวจสอบปรากฏผลดังตาราง 48

ตาราง 48 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของคณาจารย์ นักศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

ประสบการณ์		ประสบการณ์ มาก	ประสบการณ์ น้อย	ประสบการณ์ ปานกลาง
	$\bar{x}$	32.200	35.783	36.319
ประสบการณ์มาก	32.200	—	3.583*	4.119
ประสบการณ์น้อย	35.783		—	0.535
ประสบการณ์ปานกลาง	36.319			—
r			2	3
q _{.95} (r, 176)			2.77	3.31
$\sqrt{MS_{\text{error}}/\tilde{n}}$. q _{.95} (r, 176)			3.535	4.224

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 48 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของคณาจารย์ นักศึกษา ส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใ้รวนวัตกรรมการศึกษา แตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลาง กับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก และผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลาง กับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

ตาราง 49 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ด้านงาน
 ประสานงานวิชาการ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์
 ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	372.167	186.083	3.812
ภายในกลุ่ม	176	6591.598	48.815	
รวม	178	8963.765		

จากตาราง 49 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อ
 บทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ด้านงานประสานงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มี
 นัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์
 ปานกลาง และประสบการณ์มาก มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 50 การเปรียบเทียบทัศนคติของคณาจารย์ที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ คำนวณรวมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	189.776	94.888	2.921
ภายในกลุ่ม	176	5716.719	32.481	
รวม	178	5906.495		

จากตาราง 50 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ คำนวณรวมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 51 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ คำนวณ
เสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย
ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	369.199	184.599	5.885**
ภายในกลุ่ม	176	5520.547	31.366	
รวม	178	5889.746		

$$F_{.01} (2, 176) = 4.35$$

จากตาราง 51 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติ
ต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ คำนวณเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อที่จะทราบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มใด มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของ
ศึกษานิเทศก์ คำนวณเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ แตกต่างจากกลุ่มอื่น
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงได้วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าว โดยใช้
q - statistic ตรวจสอบ ปรากฏผลดังตาราง 52

ตาราง 52 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ด้านงาน
เสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย
ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก

ประสบการณ์		ประสบการณ์ มาก	ประสบการณ์ น้อย	ประสบการณ์ ปานกลาง
	$\bar{X}$	19.757	22.135	22.936
ประสบการณ์มาก	19.757	—	2.377	3.178**
ประสบการณ์น้อย	22.135		—	0.801
ประสบการณ์ปานกลาง	22.936			—
r			2	3
$q_{.99}(r, 176)$			3.64	4.12
$\sqrt{MS_{\text{error}}/\hat{n}} \cdot q_{.99}(r, 176)$			2.238	2.534

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 52 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลาง มีทัศนคติ
ต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ด้านงานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ
แตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ปานกลาง กับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย
และผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย กับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก
มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

10. เปรียบเทียบครูและผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของ
ศึกษานิเทศก์ แต่ละงานปรากฏผลดังตาราง 51

ตาราง 53 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน
 ระหว่างครูกับผู้บริหารโรงเรียน

บทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์	ครู (N = 401)		ผู้บริหารโรงเรียน (N = 179)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1. งานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ	32.005	59.243	34.798	68.939	-3.94**
2. งานการเป็นวิทยากร	19.231	29.452	21.128	29.986	-3.88**
3. งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาใต้	17.069	25.613	17.692	25.644	-1.37
4. งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา	23.311	53.465	24.095	55.487	-1.18
5. งานประสานงานวิชาการ	21.241	41.434	22.933	33.977	-3.01**
6. งานร่วมมือในการวิจัย และนำผลไปใช้ในโรงเรียน	16.029	28.890	16.966	23.658	-1.99*

ตาราง 53 (ต่อ)

บทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์	ครู (N = 401)		ผู้บริหารโรงเรียน (N = 179)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
7. งานเสนอแนะการจัดตั้งและ จัดสรรงบประมาณ	15.795	24.265	17.312	24.265	-3.43**
รวม	144.685	1411.880	154.927	1343.808	-3.05

$$t_{.01} (578) = 2.576$$

$$t_{.05} (578) = 1.960$$

จากตาราง 53 พบว่า ครูและผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน แตกต่างกันในค่านางานรวมมือกับโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินงานนิเทศ งานการเป็นวิทยากร งานประสานงานวิชาการ และงานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับค่านางานรวมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

11. เปรียบเทียบครูและผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของ
ศึกษานิเทศก์ แต่ละงานปรากฏผลดังตาราง 52

ตาราง 54 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน
ระหว่างครูกับผู้บริหารโรงเรียน

บทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์	ครู (N = 401)		ผู้บริหารโรงเรียน (N = 179)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1. งานร่วมมือกับโรงเรียนและ กลุ่มโรงเรียนในการวางแผน และดำเนินการนิเทศ	43.915	106.956	45.257	99.860	-1.46
2. งานการเป็นวิทยากร	26.805	50.438	28.128	46.840	-2.10 ^{**}
3. งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือ กลุ่มโรงเรียนนเทศการศึกษา ได้	23.079	34.386	23.653	30.052	-1.11
4. งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียน การสอนและการใช้นวัตกรรม ทางการศึกษา	33.259	82.901	34.022	68.161	-0.96
5. งานประสานงานวิชาการ	29.192	63.808	29.966	50.353	-1.12
6. งานร่วมมือในการวิจัย และ นำผลไปใช้ในโรงเรียน	22.478	40.500	22.653	33.177	-0.31

ตาราง 54 (ตข)

บทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์	ครู (N = 401)		ผู้บริหารโรงเรียน (N = 179)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
7. งานเสนอแนะการจัดตั้งและ จัดสรรงบประมาณ	20.720	32.455	21.083	33.085	-0.71
รวม	199.451	2299.969	204.765	1980.339	-1.26

$$t_{.05} (578) = 1.960$$

จากตาราง 52 พบว่าครูและผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ แต่ละงาน แตกต่างกันในค่านางานการเป็นวิทยากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ล้วนค่านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษารั้ครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ทั้งบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง โดยสอบถามทัศนะจากครูและผู้บริหารโรงเรียน

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในแต่ละงาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีคุณวุฒิ และประสบการณ์ต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในแต่ละงาน ตามทัศนะของครูผู้มีคุณวุฒิ และประสบการณ์ต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในแต่ละงาน ตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า โดยศึกษาทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ ทั้งบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง โดยจำแนกบทบาทที่ศึกษาออกเป็น 7 ด้าน คือ

1. งานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ
2. งานการเป็นวิทยากร
3. งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้
4. งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา
5. งานประสานงานวิชาการ
6. งานร่วมมือในการวิจัย และนำผลไปใช้ในโรงเรียน
7. งานเสนอแนะการจัดตั้ง และจัดสรรงบประมาณ

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ
- ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์
- ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะความคิดเห็นของผู้ตอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีทางสถิติ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ใช้ $t - test$ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับทัศนคติของบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม
3. ใช้ $F - test$ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับทัศนคติของบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังระหว่างกลุ่มตัวอย่างสามกลุ่ม และใช้ $q - statistic$ ตรวจสอบความแตกต่างแต่ละคู่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

✓ 1. คะแนนเฉลี่ยรายด้านของบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียน ปรากฏผลดังนี้

1.1 ทัศนะของครูที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ทั้งเจ็ดด้าน มีคะแนนเฉลี่ยรวม 2.417 ซึ่งถือว่าศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานในเกณฑ์ปานกลาง และมีคะแนนเฉลี่ยสองด้านที่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานในเกณฑ์ต่ำ ได้แก่ งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา และงานร่วมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียน

✓ ส่วนทัศนะของครูที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ทั้งเจ็ดด้าน มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.323 ซึ่งครูคาดหวังว่าศึกษานิเทศก์ควรปฏิบัติงานในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ งานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศงานการเป็นวิทยากร งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา งานประสานงานวิชาการ งานร่วมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียน และงานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ

1.2 ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ทั้งเจ็ดด้าน มีคะแนนเฉลี่ยรวม 2.587 ซึ่งถือว่าศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานในเกณฑ์ปานกลาง

ส่วนทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ทั้งเจ็ดด้าน มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.408 ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนคาดหวังว่าศึกษานิเทศก์ควรปฏิบัติงานในเกณฑ์ปานกลาง

2. ครูที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทักษะตอบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงานแตกต่างกันในคํานงานร่วมมือกับโรงเรียนในการวางแผนและคําเนินการนิเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคํานงานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้วัตรกรรมทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคํานอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3. ครูที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทักษะตอบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงานแตกต่างกันในคํานงานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้วัตรกรรมทางการศึกษาร่วมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคํานอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

4. ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทักษะตอบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงานไม่แตกต่างกัน

5. ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทักษะตอบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงานไม่แตกต่างกัน

6. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทักษะตอบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงานแตกต่างกันในคํานงานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและคําเนินการนิเทศ งานการเป็นวิทยากร งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้วัตรกรรมทางการศึกษา และงานร่วมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคํานอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

7. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทักษะตอบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงานไม่แตกต่างกัน

8. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทักษะตอบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงานแตกต่างกันในคํานงานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและคําเนินการนิเทศ งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้วัตรกรรมทาง

การศึกษา และงานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

9. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงานแตกต่างกันในด้าน งานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ งานการเป็นวิทยากร งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้ และงานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

10. ครูและผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงานแตกต่างกันในด้าน งานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

11. ครูและผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงานแตกต่างกันในด้านการเป็นวิทยากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. วิเคราะห์บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียน

1.1 จากคะแนนเฉลี่ยทั้งเจ็ดด้าน พบว่า ครูมีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และมีสองด้านที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ได้แก่ งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการวิจัยนวัตกรรมทางการศึกษา และงานร่วมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียน ซึ่งจะเห็นว่าศึกษานิเทศก์ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามกำลังความสามารถ แต่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ต่ำทั้งสองด้านนั้น อาจเป็นเพราะศึกษานิเทศก์ไม่มีเวลามากพอที่จะไปศึกษากันแล้วเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบแปลก ๆ ใหม่ ๆ มาเผยแพร่แก่ครูได้ ส่วนในค่านงานร่วมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียนนั้น ศึกษานิเทศก์อาจปฏิบัติได้น้อย เพราะไม่ใช่หน้าที่โดยตรงของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เพียงแต่ร่วมมือบ้างในบางครั้ง จึงทำให้ครูไม่ค่อยได้พบการเผยแพร่ผลงานด้านวิจัยมากนัก

ส่วนทัศนะของครูที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เช่นเดียวกัน แต่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงทั้งเจ็ดด้าน ซึ่งครูก็หวังที่จะให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานดังกล่าวให้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของครูมีคุณภาพดีขึ้น

1.2 จากทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ พบว่า ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ปานกลางทั้งเจ็ดด้าน ได้แก่ งานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ งานการเป็นวิทยากร งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้ งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา งานประสานงานวิชาการ งานร่วมมือในการวิจัยและนำไปใช้ในโรงเรียนและงานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ การที่ผู้บริหารโรงเรียนมองศึกษานิเทศก์ว่า ปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง นั้น อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีประสบการณ์กว้างขวางและมีความเข้าใจในตัวศึกษานิเทศก์ที่เป็นผู้มีความรับผิดชอบงานในหน้าที่ ถึงแม้จะมีอัตรากำลังน้อย แต่ก็ปฏิบัติงานด้วยความวิริยะอุตสาหะ นอกจากนั้น ผู้บริหารโรงเรียนกับศึกษานิเทศก์มักจะมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำงานประสานกัน และมีความคุ้นเคยกัน ผู้บริหารโรงเรียนจึงมองศึกษานิเทศก์ได้ว่า ปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด แต่อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารโรงเรียนก็ยังคงมีความคาดหวังให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานให้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้การบริการการศึกษาในโรงเรียนมีประสิทธิภาพดีขึ้น

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบครูที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน

จากผลการวิจัย พบว่าครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีกับครูที่มีคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน แตกต่างกันในด้านงานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ และด้านงานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีความต้องการให้ศึกษานิเทศก์ชี้แนะเกี่ยวกับงานในความร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ และด้านงานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา มากกว่าครู

ที่มีคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป เพราะนอกจากครูจะได้รับบริการและคำแนะนำน้อยแล้ว พื้นฐานทางการศึกษายังเป็นองค์ประกอบที่ทำให้ครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีต้องการความช่วยเหลือ และให้มีการติดตามผลเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชัชพงษ์ สุวรรณรักษ์ (ชัชพงษ์ สุวรรณรักษ์ 2526 : 62) ที่ว่า ครูที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ต้องการความช่วยเหลือมากกว่าครูที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาสูง ฉะนั้น ครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี จึงต้องการความช่วยเหลือและคำปรึกษาจากศึกษานิเทศก์ในการปฏิบัติงานมากกว่าครูที่มีคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป เพราะศึกษานิเทศก์สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหาทางการศึกษาที่เป็นประโยชน์แก่ครูได้ (สำนักงานภาคศึกษา 8 2525 : 75) ส่วนครูที่มีคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ถึงแม้ว่าจะได้รับบริการและคำแนะนำน้อย แต่เมื่อได้รับการชี้แนะแล้ว ก็สามารถปรับปรุงงานในชั้นได้ก็ดีกว่าครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี นอกจากนี้ ครูที่มีคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ยังมีความสนใจที่จะปรับปรุงงานวิชาการในโรงเรียนอีกด้วย (พรทิพย์ ไวยโยภา 2524 : 47) ด้วยเหตุนี้ ครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีจึงมองการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในดำเนินงานร่วมกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ และงานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา แตกต่างจากครูที่มีคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบครูที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนะตอบพาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน

จากผลการวิจัย พบว่าครูที่มีคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีความคาดหวังในค่านงานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา และงานร่วมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียนแตกต่างจากครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนค่านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูที่มีคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีความเข้าใจและมีประสบการณ์ในการศึกษามากพอสมควร จึงมองเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนและการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาว่า เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน (แนวการใช้หลักสูตร 2522 : 11)

และมองเห็นประโยชน์ของงานวิจัยซึ่งเป็นการศึกษาที่ค้นหาความจริงโดยวิธีการที่เชื่อถือได้ (ล้วน สายยศ 2524 : 193) และนำผลของการศึกษาไปใช้ในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อเด็ก ดังนั้น ครูที่มีคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป จึงมีความคาดหวังด้านงานเหล่านี้แตกต่างจากครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน

จากผลการวิจัย พบว่าทัศนคติของครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพิ่งมีการจัดตั้งขึ้นใหม่ ครูจึงไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์มากนัก อีกประการหนึ่ง ยังบรรจุตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอไม่ครบตามจำนวน ซึ่งอัตรากำลังศึกษานิเทศก์ของอำเภอขนาดใหญ่ที่กำหนดไว้จำนวน 4 คน อำเภอขนาดกลางมีจำนวน 3 คน "ละอำเภอขนาดเล็ก/กิ่งอำเภอมีจำนวน 2 คน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2524 : 96) แต่ในปัจจุบัน การจัดสรรอัตราศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ให้อำเภอขนาดใหญ่เพียง 2 คน และให้อำเภอขนาดกลางและขนาดเล็กเพียงอำเภอละ 1 คน ทำให้ศึกษานิเทศก์ทำงานได้ไม่เต็มที่ เพราะนอกจากปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนแล้ว ยังต้องปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายอีกด้วย เช่น งานการเป็นกรรมาการฝ่ายต่าง ๆ ประสานงานกับหน่วยราชการอื่น ๆ และยังมีระเบียบและแนวปฏิบัติของศึกษานิเทศก์ ข้อที่ 13 ที่ว่าด้วยการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2524 : 8) ซึ่งมีขอบข่ายของงานกว้างขวางมาก ดังนั้น ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน จึงมองบทบาทของศึกษานิเทศก์แต่ละงานไม่แตกต่างกัน

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน

จากผลการวิจัย พบว่าทัศนะของครูที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก มีต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงานไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูยังไม่แน่ใจว่าจะมีศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมาดำรงตำแหน่งเพิ่มอีกเมื่อไร ทั้ง ๆ ที่บรรจุศึกษานิเทศก์มากครบรอบปีแล้ว และที่ขึ้นบัญชีไว้ก็มี แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่อนุมัติตำแหน่งเพิ่มให้ ซึ่งศึกษานิเทศก์ในอำเภอขนาดใหญ่จะมี 4 คน อำเภอขนาดกลางจะมี 3 คน และอำเภอขนาดเล็ก/กิ่งอำเภอจะมีศึกษานิเทศก์ 2 คน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2524 : 96) แต่ในปัจจุบัน อัตราของศึกษานิเทศก์อำเภอขนาดใหญ่ 2 คน และศึกษานิเทศก์อำเภอขนาดกลางและขนาดเล็กมีเพียง 1 คน ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โสภณ รอดทอง (โสภณ รอดทอง 2521 : 111) ที่ว่า อัตรากำลังของศึกษานิเทศก์มีน้อย ไม่สอดคล้องกับจำนวนครูและโรงเรียนที่จะออกไปตรวจนิเทศ ครูจึงไม่คาดหวังจากการนิเทศมากนัก ด้วยเหตุนี้ ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน จึงมองการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ไม่แตกต่างกัน

6. วิเคราะห์เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน

จากผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ ในด้านงานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผน และดำเนินการนิเทศ งานการเป็นวิทยากร งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิเทศ การศึกษาได้ งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้วัตรกรรมทางการศึกษา งานประสานงานวิชาการ และงานร่วมมือในการวิจัยและนำไปใช้ในโรงเรียนแตกต่างกัน ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรี ขึ้นไป มีโอกาสศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ในงานด้านต่าง ๆ มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน

ที่มีคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป จึงเห็นข้อแตกต่างเพื่อนำความรู้ความเข้าใจมาเปรียบเทียบกับ การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิจิต เข้มแข็ง (วิจิต เข้มแข็ง 2515 : 140) ที่ผู้วิจัยทางการศึกษาสูง มีความคิดเห็นที่ถูกต้องตรงกับ ทฤษฎีหรือหลักการมากกว่าผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรทิพย์ ไวยโยคา (พรทิพย์ ไวยโยคา 2524 : 49) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีเวลาและโอกาสศึกษาทฤษฎีการจรรยาบรรณนิเทศในโรงเรียน มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี จึงเห็นข้อแตกต่างเมื่อนำทฤษฎีมา เปรียบเทียบกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่ำกว่า ปริญญาตรี อาจมองเห็นและเข้าใจบทบาทของศึกษานิเทศก์ตามทัศนคติเดิมที่ว่า ผู้ทำ หน้าที่ทางการศึกษาที่ออกตรวจเยี่ยมโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนต้องคอยเอาใจใส่และให้ บริการต่าง ๆ แก่ผู้มาตรวจเยี่ยม ทำให้เกิดภาพพจน์และทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้มาตรวจเยี่ยม จึงทำให้ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอถูกมองในแง่ทัศนคติแบบเก่า ๆ ตาม มาด้วย จึงมองการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในด้านเหล่านี้แตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียน ที่มีคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

7. วิเคราะห์เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีทัศนคติบทบาทที่ คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน

จากผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และผู้บริหาร โรงเรียนที่มีคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีความคาดหวังบทบาทและงานของศึกษานิเทศก์ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบัน การศึกษาได้เจริญก้าวหน้ามากขึ้น ผู้บริหาร โรงเรียนไม่อาจจะก้าวทันวิทยาการซึ่งก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และไม่หยุดยั้งได้ ถ้าจะศึกษา ด้วยตนเองก็ขาดแหล่งวิชาการ (ชัยพงษ์ สุวรรณรักษ์ 2526 : 64) ทางหน่วยงานเจ้า สังกัดจึงได้จัดให้มีการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนทุกระดับ โดยการจัดอบรมสัมมนา ประชา- สัมพันธ์ จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานด้านการศึกษามากขึ้น ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่างกัน จึงมีความคาดหวังที่จะให้ศึกษานิเทศก์ ปฏิบัติงานแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

8. วิเคราะห์เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน

จากการวิจัย พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก มีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงานแตกต่างกันใน ด้านงานส่งเสริมให้โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนนิตการศึกษาคิด งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้วัตรกรรมทางการศึกษา งานประสานงานวิชาการ งานร่วมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียน และงานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มากก็ยิ่งสะสมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานเหล่านี้มากขึ้น เพราะเป็นผู้ทำงานมานาน จึงมีแนวคิดและประสบการณ์มาก ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ย่อมต้องการรับคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์ในด้านการงานเหล่านี้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก โดยเฉพาะขณะนี้ การศึกษาได้พัฒนาหลายด้าน ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเพื่อเป็นผู้นำการปฏิบัติภายในโรงเรียนอันจะทำให้การจัดการศึกษาในโรงเรียนสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (นรทพย วัยโยค 2524 : 48) แผนพัฒนาการศึกษาระดับจังหวัด และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอำเภอ ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน จึงมีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ด้านงานเหล่านี้แตกต่างกัน

9. วิเคราะห์เปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน

จากผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน แตกต่างกันใน ด้านงานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิต การเป็นวิทยากร งานส่งเสริมให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนนิตการศึกษาคิด งานส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้วัตรกรรมทางการศึกษา และงานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อยยังมีความรู้ความเข้าใจในงานดังกล่าวไปมากนัก จึงต้องการความช่วยเหลือ

รับคำแนะนำจากผู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรทิพย์ ไวยโยคา (พรทิพย์ ไวยโยคา 2524 : 48) ที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย ย่อมต้องการรับคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก โดยเฉพาะขณะนี้ การศึกษาได้เจริญก้าวหน้ามากขึ้น และมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับงานวิชาการ ตลอดจนการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียน ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร (แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา 2522 : 1) เพื่อจะได้นำไปจัดกระบวนการเรียนการสอน และดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ตลอดจนรู้จักการจัดตั้งงบประมาณเพื่อจัดสรรวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการศึกษาด้วย ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน จึงมีความคาดหวังในงานเหล่านี้แตกต่างกัน

10. วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างทักษะของครูกับผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน

จากผลการวิจัย พบว่าครูกับผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน แตกต่างกันในด้านงานร่วมมือกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ งานการเป็นวิทยากร งานประสานงานวิชาการ งานร่วมมือในการวิจัยและนำผลไปใช้ในโรงเรียน และงานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณส่วนงานด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในด้านต่าง ๆ ศึกษานิเทศก์มักจะติดต่อดำเนินงานกับผู้บริหารโรงเรียนก่อน เพื่อแสดงความเคารพเจ้าของสถานที่และเพื่อสนทนารื้อ ความคุ้นเคยกันจะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีเจตคติที่ดีต่อศึกษานิเทศก์ ซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติงานเกิดผลดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 94) ที่ผู้บริหารโรงเรียนทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานด้านวิชาการในโรงเรียนร่วมกับศึกษานิเทศก์เพื่อให้การปฏิบัติงานได้รับความสะดวก และเป็นการให้เกียรติแก่ผู้นำของโรงเรียน โดยเฉพาะงานเสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ ศึกษานิเทศก์กับผู้บริหารโรงเรียนต้องร่วมประชุมปรึกษาหารือในการทำงานด้านนี้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดความ

เข้าใจถูกต้อง ดังนั้น ครูกับผู้บริหารโรงเรียนจึงมีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ ในงานเหล่านี้ แตกต่างกัน

11. วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างทัศนะของครูกับผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน

จากผลการวิจัย พบว่า ครูกับผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แต่ละงาน แตกต่างกัน ในงานด้านการเป็นวิทยากร ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานด้านการเป็นวิทยากรน้อยไป จึงทำให้ครูคิดว่าศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เป็นเพียงผู้ประสานงานติดต่อวิทยากรจากที่อื่น มาบรรยายให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่ครู นอกจากนั้น ครูอาจมองศึกษานิเทศก์ว่า ยังมีความรู้และประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรไม่มากนัก เนื่องจากเป็นตำแหน่งที่เพิ่งมีการบรรจุแต่งตั้งใหม่ ครูจึงมีความคาดหวังให้ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจัดการอบรมให้มากขึ้น และติดต่อเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญมาบรรยายในเรื่องที่จำเป็นแก่ครู ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวังด้านการเป็นวิทยากรของศึกษานิเทศก์ในด้านการสร้างความสัมพันธ์ ช่วยเหลือแนะนำ และให้บริการด้านต่าง ๆ หรือคาดหวังว่าศึกษานิเทศก์อาจจะช่วยเหลือผู้บริหารโรงเรียนและครูในการเพิ่มพูนคุณภาพทางวิชาการ (นิพนธ์ กิณาวังศ์ 2523 : 134) ด้วยเหตุนี้ ครูกับผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความคาดหวังด้านการเป็นวิทยากรของศึกษานิเทศก์แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย พอจะสรุปข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ต่องานนิเทศการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ดังนี้

1. ควรมีการพัฒนาความรู้ความสามารถของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภออยู่เสมอ โดยหน่วยงานเหนือเป็นผู้จัดประชุม อบรม สัมมนา เพื่อให้ทันกับ ความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการและเทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ ๆ อันจะทำให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนได้รับการด้านวิชาการจากศึกษานิเทศก์มากขึ้น

2. ผู้บริหารการศึกษาในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ควรมีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ อย่างแท้จริง และให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานทางวิชาการ อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการนิเทศการศึกษาตามโรงเรียนในสังกัดตามที่ครูและผู้บริหารโรงเรียนต้องการ

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ให้เป็นไปตามจำนวนของขนาดอำเภอที่กำหนดไว้ เพื่อให้การปฏิบัติงานทางวิชาการในระดับอำเภอมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยเพิ่มเติม

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่ายังไม่มีการศึกษาและติดตามผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภออย่างทั่วถึง เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียน จึงขอเสนอแนะให้มีการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ควรมีการวิจัยในเรื่องบทบาทของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียนเพิ่มเติม โดยเพิ่มตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ เพศและอายุของครูและผู้บริหารโรงเรียน

2. ควรวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่พึงประสงค์ อันจะเป็นแนวทางให้ศึกษานิเทศก์ปรับตัวให้เป็นไปตามคุณลักษณะที่ดีเพื่อจะได้ทำงานร่วมกับผู้เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ควรทำการวิจัยทัศนะของผู้เกี่ยวข้องในการจัดนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เช่น ประธานกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการอำเภอ ฯลฯ

4. ควรทำการวิจัยเรื่องทัศนะของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่มีต่องานในหน้าที่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการฝึกหัดครู, สภา หลักสูตรการฝึกหัดครู ตำรวจ 2520, 278 หน้า
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน คู่มือศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 2525, 482 หน้า อัดสำเนา
- รัชพงษ์ สุวรรณรักษ์ ความต้องการความช่วยเหลือของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาจากผู้นิเทศสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 84 หน้า อัดสำเนา
- พิทยา สุวรรณฆฏ "สังคมวิทยา" วิทยาศาสตร์สังคม หน้า 157 - 169 สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2517
- ✓ ชีรเทพ ทองสถิตย์ ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 138 หน้า อัดสำเนา
- นิพนธ์ กีนาวงศ์ หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา โรงพิมพ์พิเศษ 2523, 151 หน้า
- บุญรวย ชูรักษา "ปัญหาบางประการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่" ประชาศึกษา 31 : 8 มีนาคม 2523
- บุญยก แสงสิริกุล การศึกษาหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ส่วนกลางในกระทรวงศึกษาธิการ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512, 103 หน้า อัดสำเนา
- ประมวล รัตนวงศ์ บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของนักการศึกษาและคณะกรรมการการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 81 หน้า อัดสำเนา
- พนัส หันนาคินทร์ หลักการบริหารโรงเรียน วัฒนาพานิช 2513, 272 หน้า
- ✓ พรทิพย์ ไวยโยกา บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ตามทัศนะของครูประจำการและผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 80 หน้า อัดสำเนา

กัญญา สาร บทบาทของศึกษาธิการจังหวัด กองวางแผนการศึกษา สำนักงาน
ปลัดกระทรวง 2512, 135 หน้า

_____ หลักบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 วัฒนาพานิช 2519, 836 หน้า
ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักวิจัยทางการศึกษา ทวีกิจการพิมพ์ 2524,
287 หน้า

วิชาการ, กรม แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โรงพิมพ์คุรุสภา
2525, 238 หน้า

✓ วิจิต เข้มแข็ง ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์ประถมศึกษา
ประจำจังหวัด วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 124 หน้า
อัครสำเนา

วิเชียร เกตุสิงห์ สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี 2522, 145 หน้า อัครสำเนา

ศักดิ์สุบรรณ ลังกาพันธุ์ บทบาทของศึกษานิเทศก์ในทัศนะของครูที่ได้รับการนิเทศ
การศึกษา วิทยานิพนธ์ รป.ม. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2512, 176 หน้า
อัครสำเนา

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2519 โรงพิมพ์การศาสนา ม.ป.ป.,
13 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
หน่วยศึกษานิเทศก์ การประถมศึกษาแห่งชาติ กรีกะชา 2525, 193 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ระเบียบและ
แนวปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2524 โรงพิมพ์คุรุสภา 2524,
49 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ระเบียบ
และแนวปฏิบัติ ว่าด้วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 2525, 482 หน้า

✓ สุนันต์ คันเจริญ คุณลักษณะบทบาทและงานของศึกษานิเทศก์ตามทัศนะของครู สังเกต
องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ปรินานันท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 81 หน้า อัดสำเนา

/ สุพิชญา ชีระกุล กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ และวิจิตร วรทบางกูร การนิเทศการศึกษา
พิมพ์ครั้งที่ 4 โรงพิมพ์วิทยากร 2524, 316 หน้า

✓ ไสภณ รอดทอง ปัญหาในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญศึกษา
ประจำจังหวัด ปรินานันท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2521, 133 หน้า อัดสำเนา

ไสภณ ชูพิกุลชัย จิตวิทยาสังคม โรงพิมพ์คุรุสภา 2515, 236 หน้า

สำนักงานภาคศึกษา 8 บทบาทของศึกษานิเทศก์ประจำภาคและจังหวัดในภาคศึกษา 8
 2515, 85 หน้า

Best, John W. Research in Education. 2nd., ed. New Jersey, Prentice -
 Hall, 1970. 399 p.

Briggs, Thomas H. and Joseph Justman. Improving Instruction Through
Supervision. New York, McMillan, 1952. 523 p.

Brown, Kenneth Ray. "The Leadership Role of the Elementary School
 Supervisor as Perceived by Elementary Teachers and Supervisors
 in Selected School Systems of Northeast Louisiana," Dissertation
Abstracts International A. 36(4) : 1933 - A, October, 1975.

Carlton, Glover Cecill. "Role of Instructional Supervisors as
 Perceived by Teachers and Principals in Selected Florida Elementary
 Schools," Dissertation Abstracts international A. 36(4) : 1933 - A,
 October, 1975.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education.
 4th., ed. New York, McGraw - Hill, 1976. 446 p.

Harris, Ben M. Supervisory Behavior in Education. New Jersey,
 Prentice - Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1975. 374 p.

Lindquist, E.F. Design and Analysis of Experiments in Psychology and Education. Boston, Houghton Mifflin Company, 1956. 3939 p.

Lucio, William H. and John D. McNeill. Supervision : A Synthesis of Thought and Action. New York, McGraw - Hill Book Company, 1962. 246 p.

Mercado, Cesar M. How to Conduct Social Science Research. Manila, Sinag - Tala Publishers, Inc., Greenhill, 1977. 88 p.

Wiles, Kimball, Supervision for Better Schools. New Jersey, Prentice - Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1976. 343 p.

Winer, B.J. Statistic Principals in Experumental Design. New York, McGraw - Hill Book Company, 1971. 672 p.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

25 สิงหาคม 2526

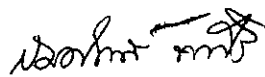
เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อทำการวิจัย

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้วยขณะนี้ข้าพเจ้ากำลังทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง "บทบาทของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียน" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากท่านในการตอบแบบสอบถามซึ่งได้แนบมาพร้อมกับหนังสือแล้ว ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นและความเป็นจริงมากที่สุด ผลจากการตอบแบบสอบถามของท่านนั้นจะไม่กระทบกระเทือนต่อตัวท่านเอง ผู้บริหารโรงเรียน และโรงเรียนของท่านแต่ประการใดทั้งสิ้น เพราะผลของการศึกษาค้นคว้าจะเสนอออกมาเป็นส่วนรวม

หวังว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และข้าพเจ้าขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ด้วยความเคารพและนับถือ

(นายสมศักดิ์ ทาศิริ)

นิสิตปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม
บทบาทของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
ตามทัศนะของ ครูและผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ของท่าน

1. ตำแหน่ง ☐ ครูประจำการ ☐ ผู้บริหารโรงเรียน
2. ประสบการณ์ในการสอนของครู ☐ ต่ำกว่า 5 ปี
☐ 5 - 10 ปี
☐ 10 ปีขึ้นไป
3. ประสบการณ์ในการทำงานด้านบริหารของผู้บริหารโรงเรียน
☐ ต่ำกว่า 5 ปี
☐ 5 - 10 ปี
☐ 10 ปีขึ้นไป
4. คุณวุฒิ ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

ข้อเสนอนี้ .

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้กรุณากรอกแบบสอบถามชุดนี้จนครบทุกข้อ